

ADVENT SZEMLÉ

2023. JÚLIUS: AZ ENGEDELMESSÉG ÉS A SZOLGÁLTATKÉSZSÉG PÁRBESZÉDE
+ AZ „ADRA-HÁZ”, A REMÉNYSÉG FÉSZKE + A 120 MÁSODPERCES HÁBORÚ
+ KONSTANTIN CSÁSZÁR EDIKTUMA + KEZEK ÉS SZÍVEK A SZERETET
SZOLGÁLTATÁBAN + A JELENÉSEK KÖNYVÉT ÁTSZÖVŐ VÖRÖS FONAL
+ „MEGHARAGUDOTT AZ ASSZONYRA”

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövetelét.

A természet bűvöletében

RICH AGUILERA

59 lejt

evs
editura viață și sănătate

Ez a könyv tele van állatokról, madarokról, rovarokról, fákról és az emberi testről szóló érdekes- ségekkel. Az olvasók számos újdonságot fognak felfedezni benne, amelyek világossá teszik, hogy semmi sem véletlen, és a világot, amelyben élünk, a legkisebb sejtől a legnagyobb emlősig vagy fáig egy tehetséges és ötletes Építész gondolta ki és alkotta meg.

A kötetet gazdagon illusztrálják a benne található képek, amelyek közelebb hozzák az olvasóhoz a környezetünkben fellelhető csodákat, illetve azok elbűvölő gazdagságát.

Rich Aguilera nagyon szeret utazni. Földünk ó lakott kontinensének 72 országába látogatott már el. Minden utazás kaland a számára. Élvezi, ha tanulmányozhatja a természetet, szereti a furcsa élő- lényeket, és régészeti ásatásokat folytat. Sz szenvedélye az őslénytan, sokat beszél és ír a felfedezé- seiről, sőt még TV-műsorokat is készít. Sokan emlegetik „A sár embereként”, mert van egy állandó rovata a *Guide* folyóiratban, amelynek „Sár” a neve. A *Passport to Adventure* című könyv szerzője.

2023. JÚLIUS. A Romániai Hetednap Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Aurel Neațu, Georget Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, George Sbirnea, Ștefan Tomoiagă, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Eugen Chirilănu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Daniel Brînzan, Marius Andrei; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztő Zakariás Loránd; Tördelés Szócs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400107; Tel. 0756-059330; E-mail adventszemle@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Viață și Sănătate, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/3230020, Fax 021/3230040

KEDVES ADVENTISTA BARÁTAIM, TISZTELT KERESZTÉNY TESTVÉREIM!*

„Kegyelem néktek és békesség Istentől a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól... Hála pedig az Istennek, aki mindenkor diadalra vezet minket a Krisztusban, és az ő ismeretének illatját minden helyen megjeleníti mi általunk.” (2Kor 1:2; 2:14)

Megtisztelő szavak hangzottak el egyházunkkal kapcsolatosan a Jászvásáron megrendezett háromnapos egészségügyi kampány végén tartott sajtótájékoztatón. Hat tévéadó képviselői és helyi hivatalosságok előtt érte dicséret az adventistákat a május 7. és 9. között tartott, ingyenes orvosi vizsgálatokat is biztosító rendezvényért, amely mind a kedvezményezettek, mind pedig a sajtóvisszhang szempontjából páratlan eseménynek bizonyult.

A város polgármesterétől, Mihai Chiricától, valamint a Jászvásári Megyei Tanács képviselőjétől kapott dicsérő szavakat átirányítjuk Istenhez, és nyilvánosan is köszönetet mondunk az adventista orvosok tevékenységéért. Az Adventista Egyház, valamint a Jászvásári Orvosi- és Gyógyszerészeti Egyetem egészségügyi dolgozói önkéntes munkájukkal megmutatták, hogy egy nemes cél – a hátrányos helyzetű személyek támogatása és szenvedéseik enyhítése – érdekében képesek vagyunk összefogni. Személyesen én is köszönetet mondok nekik, de különösen a Sîrbu Adriel és Oana házaspárnak a helyi presbiterekkel és lelkipásztorokkal együtt megtett erőfeszítéseikért.

A jelentések szerint a „mobilkórházat” 2600 személy kereste fel, és nagyjából 5300 vizsgálatot végeztek el. Az orvosok egy része a helyi egyetem – a rendezvény hivatalos partnere – részéről vett részt a kampányban. Az eseményt megelőző héten az ADRA önkéntesei 250 csomagot és 4 tonnányi élelmiszert osztottak ki 13500 euró értékben. Véraladási kampányunkra 75 véradó jelentkezett. A „Kelj fel és járj!” Egyesület önkéntesei 19 fogyatékkal élő személy szállításához járultak hozzá, akiknek 75 vizsgálatot végeztek el, az iskolákban pedig 10 lelkipásztor és motivációs szónok tartott előadást 150 líceumi osztályban.

De mi lesz ennek az erőfeszítésnek a folytatása? A helybeli adventista gyülekezetnél, a Sărărie út 127. szám alatt hozták létre a „Deplin” Egészségügyi Központot, amelynek három rendelője lesz. Az Úr áldja meg a város közel 40 adventista orvosát, aki az elkövetkező hónapokban ingyenes szolgáltatásokban fogja részesíteni a rászorulókat.

2023. május 6-án a Bukaresti Műszaki Egyetemen az adventista oktatás egyik jelentős ünnepére került sor. A Munténiai Egyházterülethez tartozó megyék összes adventista oktatási intézményének pedagógusa, tanítója és tanára, valamint egyenruhába öltözött diákja a szülők és az Úr előtt egy különleges találkozón vett részt, amelyen bemutatásra került az adventista oktatás jelenlegi kínálata.

A fesztivál visszanezhető az „Educație Muntenia” Facebook-oldalon. Oktatási intézményeink bemutatták hivatalos szemléletmódjukat, s így a még határozottabban körvonalazódott azonosságuk révén közösen tekinthettek a menny felé. Számomra nagy öröm, hogy a Biblia előkelő helyet foglal el az adventista iskolákban, és remélem, hogy intézményeinkben a szakképzés mellett egy igen ritka tantárgyat is tanítanak: a „szentek tudományát” (Péld 9:10). Vágyam, hogy oktatóink és diákjaink meg-

TARTALOM

3 Vezércikk

Aurel Neațu
Az elnök üzenete

5 Esemény

Maria Szabo-Condre
A Romániai Ukrán Adventisták
Kongresszusa

7 Lelkiség

Dr. Dan Constantinescu
Az engedelmesség és a szolgálathétség
párbeszéde

10 ADRA

Alina Mohorea
Az „ADRA-ház”, a reménység fészke

12 Elmélkedés

Mugurel Asaftei
A 120 másodperces háború

15 Keresztény történelem

Dr. Benone Lupu
Konstantin császár ediktuma

18 Adventus Egyetem

Luiza Capotă
Kezek és szívek a szeretet szolgálatában

22 Próféciák

Emilian Niculescu
A Jelenések könyvét átszövő vörös
fonal (I)

24 Apológia

Dr. Ștefan Radu
„Megharagudott az asszonyra”

25 Börtönszolgálat

Madry Mășcă
„Envelem cselekedtétek meg!” (Mt 25:40)

26 Keresztény lélektan

Gabriel Nan
Rövid értekezés a szívről és a szív
újjászületéséről (I)

31 Gyermek oldal

Alina Chirileanu

* <https://presedinte.adventist.ro/2023/05/18/mesajul-presedintelui-19-mai-2023/>.

szeressék mind a tudás fájának, mind pedig az élet fájának gyümölcsseit.

Ezen a héten tértem haza Ukrajnából, ahol Cernăuți térségében, Mahalában a román nyelvű adventista gyülekezetek kongresszusára került sor. Az ukrajnai adventista országos vezetőség védnöksége alatt szervezett találkozó a *Reménység a győzelem érdekében* címet viselte. Ukrajnában 15 román nyelvű adventista gyülekezet működik. Ezek mindegyike elküldte képviselőit a kongresszusra, noha néhány testvérünk a háborús viszonyok miatt kénytelen volt útközben visszafordulni.

Megható volt számomra, hogy testvéreink milyen szépen beszélnek a román nyelvet. Románoknak éreztem őket mind az öltözködésük, mind pedig a magatartásuk szempontjából, legalábbis a 70-80-as korosztályt, akik teljes mértékben „románul” viselkedtek, de minden jelenlévő részéről érezhető volt, hogy szeretetet tanúsítanak országunk iránt. Mi több, úgy tűnik, hogy az ukránok is egyre jobban tisztelik a románokat. A kongresszuson úgy éreztem magam, mintha visszautaztam volna a '70-es évekbe: a teremben volt egy vallásügyi megbízott, aki a füzetébe minden fontosabb információt feljegyzett.

Vasárnap a franciaországi Collonges-ba utazom, ahol részt veszek az Inter-Európai Divízió tavaszi ülészakán. Missziós jelentést teszek a romániai munkáról, és az általam bemutatott adatok révén a más országokban élő testvéreink is átfogó képet kaphatnak az általunk végzett missziómunkáról. Idehaza is szép dolgok történnek. Megemlítem az Ifjúsági Osztály által kezdeményezett két eseményt, az AMiCUS Kongresszust és a TLT Konven-

ciót („A vezetők iskolája”), amit a divíziókhöz tartozó országokban egyszerűen elképzelhetetlen kivitelezni.

A <https://presedinte.adventist.ro/2023/05/18/mesajul-presedintelui-19-mai-2023> linken a különleges törődést igénylő személyek érdekében végzett szolgálatról olvashatunk. Itt tudjuk meg, hogy a „Kelj fel és járj!” Egyesület immár valóságos hálózattá fejlődött. Az egyesületnek 32 területi fiókja és 8 mobilitás-központja van az országban, melyek révén ingyenes szállítást biztosít a fogyatékkal élő személyek számára. A „Kelj fel és járj!” Egyesület nemrég ünnepelte 13. évfordulóját. Az *Împreună* folyóirat első száma immár 20 éve jelent meg, és szintén 20 éves múlttal rendelkezik a *Nu ești singur* című rádióműsor. A biznyságtevéseket hallgatva tudatosult bennem, hogy a fogyatékkal élő személyeket egyedül Jézus érti meg igazán, miközben ők továbbra is sok embertársunk számára nyújtanak ihletést.

Befejezésül meghívlak, hogy imádkozzunk együtt, és a zoltáríró szavaival adjunk hálát Istennek. „Mily számtalanok a te műveid, Uram! Mindazokat bölcsen alkotad meg, és betelt a föld a te gazdagságoddal... Legyen az Úrnak dicsőség örökké; örvendezzen az Úr az ő teremtményeiben... Éneklek az Úrnak egész életemben; zengedezek az én Istenemnek, amíg vagyok! Legyen kedves néki az én rebegésem; örvendezem én az Úrban; veszzenek el a bűnösök a földről, és a hitetlenek ne legyenek többé! Áldjad én lelkem az Urat; dicsérséjétek az Urat!” (Zsolt 104:24, 31, 33-35). ■

Aurel Neațu, a Romániai Unió elnöke

2023. május 27. – Coșna, SUCEAVA

A ROMÁNIAI UKRÁN ADVENTISTÁK KONGRESSZUSA

2023. május 27. – Coșna, SUCEAVA

Az ember életében különös fontossággal bír a lelkiség, az anyanyelven imádkozás és imádat pedig az egyik legszentebb dolog. A keresztyén fejlődésben az azonoság létfontosságú. A romániai ukrán közösség a valóság révén egy közös imádati pontot talált, miközben Isten törvényének fényében igyekszik megőrizni kulturális értékeit.

A Romániai Ukrán Adventisták Kongresszusára a Suceava megyei Coșnán került sor 2023. május 27-én. A nagyméretű rendezvényre ukrán adventisták érkeztek Románia szinte minden sarkából, de Ukrajnából is. Népviselőket öltözött gyermekek, ifjak és idősek látványa tette színesebbé az eseményt. Megfigyelhető volt az egyesség a sokféleségben.

A különleges rendezvény házigazdája a Moldovai Egyházterület, a szervező és koordinátor pedig Balla Loránd lelkipásztor volt.

Az összejövetelt megtisztelte jelenlétével Nicolae Miroslov Petrețchi parlamenti képviselő, a Romániai Ukránok Uniójának (RUU) elnöke; Sambor Ana, a RUU alelnöke; Buciuța Vasile kincstárnok; Recalo Ioan a „Repedea” szervezet elnöke; Victor Hrihorciuc a RUU jásvásári fiókszervezetének elnöke, valamint az Ukrán Parlament néhány képviselője. A parlamenti képviselő szívélyesen üdvözölte a Hetednap Adventista Egyházat, és köszönetét fejezte ki az ukrán menekültek megsegítése ér-

dekében tett szolgálatokat. Közölte, hogy szeretne együttműködési szerződést kötni, amely által felkarolnák az ukrán anyanyelvű adventistákat, és egyben teljes támogatásáról biztosította a közösséget.

A Romániai Ukránok Uniójának vezetősége egyházunk és az ukrán közösség hiteles és megbízható partnereként jelentős összeggel járult hozzá a kongresszus megszervezése költségeinek fedezéséhez.

Emellett nagy örömünkre szolgált, hogy vendégünk volt az Ukrajnai Hetednap Adventista Egyház elnöke, Sztanyiszlav Noszov lelkipásztor, valamint Cernușcă Ion lelkipásztor, Lev Penteleevic Vertylo, a Donbas Egyházterület elnöke, Ciopic Vasile, a Nyugati Egyházterület elnöke, Porocopeț Stanislav-Mucacevo lelkipásztor, valamint Ciopic Vasile, Tiberiu Nica, Ștefan Tomoioga, Verebi László és Brândzanic Toader lelkipásztorok.

Zenekarok örvendeztettek meg jelenlétükkel a Moldovai Egyházterület különböző gyülekezeteiből: Moldovița, Paltin, Milisăuți, Țibeni, Izvoarele Sucevei, Colacu és Măriței. Velünk tartottak az Észak-erdélyi Egyházterület azon gyülekezeteinek képviselői is, ahol jelentős ukrán közösség él: Havasmező, Oroszkő, Visóoroszi, Petro-

A MENNY
ELOIZE
MARIA
SZABO-CONDREI

vakraszna és Jádremete. A Bánáti Egyházterületet a következő gyülekezetek képviselték: Bethlenháza, Lugos, Pogányfalva, Daruvár, Seprős és Karánsebes. Ukrajnai testvéreink is különböző kórusokkal és zenekarokkal járultak hozzá a zenei programhoz.

A romániai ukrán adventisták közössége bebizonyította, hogy népes és erőteljes. A rendezvényre több mint ötszázan jöttek el, Ukrajnából pedig száz meghívott érkezett!

A Romániában és Ukrajnában élő ukrán nemzetiségű adventisták együtt énekeltek és imádkoztak, buzgón kérve Istent, hogy minél előbb veszen véget a háborúnak, és hozzon békét Ukrajna számára. Tapasztalatokat hallhattunk arról, hogy Isten még a háborús fronton is kész közbelépni, ami örömkönnnyeket csalt a jelenlevők szemébe.

A mennyei hangulat megkoronázásaként a rendezvény a Romániai és az Ukrajnai Unió elnökei, Aurel Neațu és Sztanyiszlav Noszov imájával és apostoli áldásával zárult. A találkozó a menny előízét jelentette számunkra, mely során kifejeztük reményünket Urunk mielőbbi visszajövetelében. ■

Maria Szabo-Condrei, Temes megyei tanfelügyelő

AZ ENGEDELMESSÉG ÉS A SZOLGÁLATKÉSZSÉG PÁRBESZÉDE

Évekkel ezelőtt, amikor fiatalként kutatói munkára készültem, felfedeztem, hogy Joseph Moses Juran – akit a „minőség evangélistájaként” is emlegetnek – az ok fogalmának két, egymástól elválaszthatatlan elemét helyezi előtérbe: a fogalmi minőséget és a megfeleléség alapján osztályozott minőséget.

Ez jutott eszembe annak a bibliaszövegnek a kapcsán, amit az üdvösség receptjének is nevezhetnénk: „Megjelentette néked, oh ember, mi legyen a jó, és mit kíván az Úr te tőled! Csak azt, hogy igazságot cselekedjél, szeressed az irgalmasságot, és alázatosan jársz a te Isteneddel” (Mik 6:8).

Valóban könnyen észrevehető, hogy itt ugyanannak a két összetevőnek a fordított rendszerével találkozunk: az engedelmességgel – *igazságot cselekedjél*, és a szolgálatkészséggel – *szeressed az irgalmasságot*. A harmadik elem – *jársz a te Isteneddel* – csupán egy kifinomultabb összefoglalása az előbbi kettőnek, és a részvételre utal, az alázatosság pedig az engedelmségre.

Első megállapításként tehát kijelenthetjük, hogy míg a szabályozási terület általában pontosan körül van határolva – „adál nékik helyes végzéseket, igaz törvényeket, jó rendeléseket és parancsolatokat” (Neh 9:13) –, az emberi kreatív munkavállalás területe gyakorlatilag határtalan.

Isten terve – szolgálatkészség az engedelmség feltétele mellett

Az ember már a létezése elején szembesült ezzel a kettséggel. Az Édenkertben betöltött rendeltetése – „hogymívelje és őrizze” – a mennyei előírások tiszteletben tartásának feltételéhez volt kötve: „De a jó és gonosz tudásának fájáról, arról ne egyél” (1Móz 2:15,17).

Hasonlóképpen Izrael népe is: „Mert az Úrnak, a te Istenednek szent népe vagy te; téged választott az Úr, a te Istened, hogy saját népe légy néki, minden nép közül e föld színén” (5Móz 7:6). Rendeltetésüknek csak úgy tehetek eleget, ha betartják a Tízparancsolatot, különösen a „Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem!” (2Móz 20:3) parancsolatot.

„Izrael útján kellett volna a világhosszagnak szétterjednie az egész világon... Isten erre a népre bízta kinyilatkoztatásait. Törvénye rendelkezései – az igazság, jogosság és tisztaság örökkévaló elvei – kőfalként vették körül őket. Isten azért adta népének a törvényt, hogy védőbástyája legyen. Ezeknek az elveknek a követése megmentette volna őket a bűnös szokások rontásától.”¹

A korai héber kultúrában meghonosodott tized- és adományok gyakorlata ugyanezt a mintát követi. A tized visszaszolgáltatása egyféle engedelmség az isteni törvények iránt, miközben a különböző adományok – az adott helyzettől, tartalmuktól, céljuktól és a mennyiségtől függetlenül – a hívó ember saját belátására voltak bízva.

Figyeljük meg, hogy a zsol-táríró hasonló kifinomultsággal foglalja össze az örök élet elnyerésének feltételeit: „Kerüld a rosszat és jót cselekedjél, és megmaradsz mindörökké” (Zsolt 37:27). Hasonlóképpen fogalmazott Jakab apostol is a következő évezred elején: „Tiszta és szeplő nélkül való istentisztelet az Isten és az Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban (szolgálatkészség – a szerző megjegyzi), és szeplő nélkül megtartani magát e világtól (megfelelőség)” (Jak 1:27).

Folytathatnánk a felsorolást például a királyok idejéből, amikor engedelmségéhez Elizeus a mentorával ápolt kapcsolatát társította: „Felkelvén, elméne Illés után, és szolgálja néki” (1Kir 19:21). Elhatározta, hogy Illés mellett marad, még mentora tanácsai ellenére is: „Él az Úr, és a te lelked, hogy el nem hagylak téged!” (2Kir 2:2, 4, 6). És az eredmény nem maradt el, hiszen Illés lelkének „kettős mértéke” szállt a tanítványra, miközben szemtanúja volt mentora elragadtatásának.

Ezzel szemben, amikor Jóásnak, Izrael királyának ki kellett állnia az engedelmség próbáját, és az Elizeustól való elválásakor az íjával kellett lőnie, ami „az Úrnak győzedelmes nyila, győzedelmes nyíl a szíriabeliek ellen”, felemás szolgálatkészségével Isten haragját vonta magára: „Belelőtt a földbe háromszor; azután abbahagyta”. Ezzel mintegy előre vetítette a teljes siker elmaradását, amit elérhetett volna a csatában: „Ötször vagy hatszor kellett volna lőnöd, akkor megverted volna a szíriabelieket a megsemmisülésig; de így már csak háromszor vered meg a szíriabelieket” (2Kir 13:15-19).

A világszéles missziómunkára buzdító igeszakasz, amit nagy misszióparancsként is szoktunk emlegetni, szintén megfordítja az engedelmség-szolgálatvállalás

KEZDEMÉNYEZÉS ÉS KREATIVITÁS DAN CONSTANTINESCU

A VILÁGSZÉLES MISSZIÓMUNKÁRA BUZDÍTÓ IGESZAKASZ, AMIT NAGY MISSZIÓPARANCSKÉNT IS SZOKTUNK EMLEGETNI, SZINTÉN MEGFORDÍTJA AZ ENGEDELMESSÉG-SZOLGÁLATVÁLLALÁS VISZONYÁT, ÉS A SZEMÉLYES KEZDEMÉNYEZÉST HELYEZI ELŐTÉRBE.

viszonyát, és a személyes kezdeményezést helyezi előtérbe: „Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek” (Mt 28:19-20).

Az önkéntesség kockázata

A történelem során a fentiekben taglalt kétfágú fogalmat a bűn sok esetben elferdítette, különösen a mennyei előírások elhanyagolása terén. Ezt szemlélteti az ember bukása és Izrael választott népi státuszának elvesztése.

„Avagy talán ettől a fáról, melytől tiltottalak, hogy arról ne egyél?” (1Móz 3:11) – hangzott a vizsgáló-feddő kérdés összüleinkhez a határozottan kijelentett parancsolat áthágása után. A zsidók szintén az engedetlenségük miatt veszítették el Isten különleges, szent és választott népének kijáró státuszukat.

Közösségi kezdeményezéseik, amelyeket nem szentelt meg az Isten parancsolatai iránti teljes engedelmeség, sajnálatos kudarchoz vezettek: „Alászalla azért az Amálek és a Kananeus, aki lakik vala azon a hegyen, és megverék őket, és vágák őket mind Hormáig” (4Móz 14:45). Hasonlóképpen történt az Ai városánál bekövetkezett szégyenteljes vereség esetében is, amit Ákán bűne miatt engedett meg az Úr.

Közvetlenül Kánaán birtokbavétele után is áthágták a Mózes által közölt isteni rendeleteket: „És mikor Izrael megerősödött, adófizetőjévé tette a Kananeust; de elűzni nem űzte el” (Bír 1:28). A következmények nem maradtak el: „És elhagyák az Urat, atyáik Istenét, aki kihozta őket Egyiptom földéből, és más istenek után jártak, a pogány népek istenei közül, akik körülöttük voltak, és azok előtt hajtották meg magukat, és haragra ingerelték az Urat” (Bír 2:12).

Saul bukása is az engedetlenség számlájára írható, noha Sámuel próféta figyelmeztette őt: „Ímé, jobb az engedelmeség a véres áldozatnál és a szófogadás a kosok kövérénél!” (1Sám 15:22). Dávid bűne és Salamon hitehagyása mögött is az isteni parancsolatok semmibevétele állt.

Sajnos a nemzet életében az idők során kapott prófétai figyelmeztetések nem érték el a céljukat: „Szóltam pedig jó reggel, de nem engedtetek nékem. És elküldtem hozzátok minden én szolgálmat, a prófétákat, és pedig jó reggel küldém, mondván: Kérlek, kiki térjen meg az ő gonosz útjáról, jobbitsátok meg cselekedeteiteket, és idegen istenek után ne járjatok, hogy nékik szolgáljatok, és lakoztok a földön, amelyet néktek és a ti atyáitoknak adtam, de fületeket sem hajtatok reá, és nem hallgattatok reám” (Jer 35:14-15).

Mivel a bálványimádás kórokozóját nem sikerült kiirtaniuk, a választott népi státusz mintegy zárójelbe került az asszír-babilóniai fogság miatt. Igazi lelki megújulásról pedig csak az Ezsdrás és Nehémiás által megvalósított reformok után beszélhetünk.

Az öncélú engedelmeség kudarca

Az önerőből megvalósított engedelmeség tapasztalata sem bizonyult sikeres kezdeményezésnek. Épp ellenkezőleg, röviddel azután, hogy „elméne azért Mózes, és elbeszélé a népnek az Úr minden beszédét és minden rendelését; az egész nép pedig egyező szóval felele, mondván: Mindazokat a dolgokat, amelyeket az Úr parancsolt, megcselekedjük” (2Móz 24:3), bekövetkezett az „Aranyborjú” név alatt ismert sajnálatos hitehagyás, amit maga Áron főpap, Mózes testvére készített el.

Izrael népének közösségi kudarca ebben az esetben annak tudható be, hogy a lelki gyakorlatokat bizonyos előírások mechanikus betartásává minősítették vissza, nem tartva szem előtt az előírások missziós és kapcsolatbeli jelentőségét. Így van ez például az alázattal is, aminek önmagában semmi jelentősége nincs, ha nem társul hozzá az Istennel ápolt kapcsolat.

Az újtestamentumi időkben a gazdag ifjú törvény iránti engedelmesége volt egy ehhez hasonló, ékesszóló példa. Megfigyelhető, hogy Jézus nem cáfol, amikor az ifjú kijelenti: „Mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva”, hanem bemutatja neki az isteni előírások igazi rendeltetését és értelmét: „Monda néki Jézus: Ha tökéletes akarsz lenni, eredj, add el vagyonodat, és oszd ki a szegényeknek; és kincsed lesz a mennyben; és jer és kövess engem!” (Mt 19:20-21).

Valójában a gazdag ifjú csupán a farizeusi tanítások és gyakorlatok által táplált kollektív mentalitás egyik képviselője volt. Ezért fejezte ki sajnálkozását a Megváltó a farizeusok iránt: „Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! Mert megdézsmáljátok a mentát, a kaprot és a köményt, és elhagyjátok, amik nehezebbek a törvényben, az ítéletet, és irtalmasságot és a hívséget: pedig ezeket kelene cselekedni, és amazokat sem elhagyni” (Mt 23:23).

Nekik – és ma nekünk is – mintegy kiegészítésként kínálja fel Jézus a szeretet törvényét, és nem helyezi azt szembe a Tízparancsolattal. Erről beszél Pál apostol: „Mert ez: Ne paráználkodjál, ne ölj, ne orozz, hamis tanúbizonyosságot ne szólj, ne kívánj, és ha valamely más parancsolat van, ebben az igében foglaltatik egybe: Szeresed felebarátodat, mint tenmagadat. A szeretet nem illeti gonosszal a felebarátot. Annakokáért a törvénynek betöltése a szeretet” (Róm 13:9-10).

A Szentlélek szerepe

A megértett és gyakorolt minőségi élet – az isteni törvények iránti engedelmeség, valamint az üdvösséget hozó és missziós kapcsolatot feltételező tényleges szolgálatvállalás – az Isten Lelkével való egység eredménye: „Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel! Ezt mondja a Seregeknek Ura” (Zak 4:6).

Isten Lelke nélkül a vallás külső formáinak gyakorlása Pál apostol szerint csupán a *betű* szolgálata, és nem szavatolja az üdvösséget: „A mi alkalmatos voltunk az Istentől van: Aki alkalmatosokká tett minket arra, hogy új szö-

vetség szolgálai legyünk, nem betűé, hanem léleké; mert a betű megöl, a lélek pedig megelevenít” (2Kor 3:5-6).

A *betű* és a *lélek* szolgálata azonban nem kellene, hogy kölcsönösen kizárja egymást. Csakhogy a régi törvény alatt a zsidóknál az egyszerű *betű* iránti tisztelet valóságos bálványimádó gyakorlattá vált. Még a keresztény gyakorlatokban is könnyen elfajulhat, és az erőtlén „kegyesség látszatának” formáját öltheti (2Tim 3:5), olyannyira, hogy a kereszténység *betűje* azokat is *megölheti*, akik épp rá támaszkodva próbálják megszerezni az üdvösséget.

Ezzel szemben a Lélek szolgálata nemcsak azt teszi lehetővé, hogy helyesen cselekedjünk, ami az Istennel

ápoltt helyes kapcsolatnak az eredménye és bizonyítéka, hanem helyes erkölcsi és lelki életet is biztosít, továbbá lehetővé teszi, hogy akadályok nélkül vehessük ki a részünket az Isten által ránk bízott munkából.

Pál apostol, amikor felsorolja a Szentlélek gyümölcseit a megváltozott életű keresztény életében, levonja a következtetést is: „Az ilyenek ellen nincs törvény” (Gal 5:23). ■

Dr. Dan Constantinescu, teológus, a közgazdaságtudomány doktora

1. Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, 286–287. o.

EVS CAMP
2023. augusztus 13-17. • COȘNA

reVitalizat

Gyere velünk
családoddal együtt egy új,
élénkítő tapasztalatra!

Mi az EVS Camp?

- egy 5 napos tapasztalat;
- szállás 4 éjszakára (bejelentkezés 13-án, kijelentkezés 17-én);
- all-inclusive ovo-lakto-vegetáriánus menü (bejelentkezésnél vacsora, kijelentkezésnél reggeli);
- a vonattal érkezők számára biztosítjuk az átszállítást Dorna Vatráról Coșnára;
- családi workshop Costi Gogoneațăval, az AUTENTIC podcast moderátorával és az AUTENTIC konferenciák házigazdájával;
- gyermekfoglalkozások, korosztályokra bontva;
- tematikus túrák;
- áhítatok;
- társalgásra, ismerkedésre szánt idő;
- tábori tűz;
- egyéb meglepetések.

Bónusz:

- Minden résztvevő kap egy kártyát, amelynek köszönhetően 2024. augusztus 31-ig állandó árengedményben részesül, ha a „Viață și Sănătate” Kiadó könyveit vásárolja.

Részvételi díjak:

- Felnőttek: 790 lej
- Gyermekek (6–12 évesek): 450 lej
- Gyermekek (0–5 évesek): ingyenes

www.viatisanatanate.ro/evscamp

evs
AZ editura viață și sănătate ÁLTAL
SZERVEZETT ESEMÉNY

MÉDIATÁMOGATÓ: **AUTENTIC**

AZ „ADRA-HÁZ”, A REMÉNYSÉG FÉSZKE

Mindig sietünk: a munkahelyünkre, haza, és még akkor is, amikor azt állítjuk, hogy pihenünk. Sietősen tanulmányozunk, és csak helyvel-közzel imádkozunk. A mai világban vagy túl sokat teszünk, vagy meghaladnak bennünket a feladatok. Sajnos ez az életritmus a családi kapcsolatok szintjén eltávolodáshoz vezet. Már nem jut időnk magyarázni, tanítani, vagy olyan tapasztalatokat átélni gyermekeinkkel, amelyekkel magukkal vihetnek. Többet várunk el az ifjú nemzedéktől, de nem sikerül úgy egyengetnünk az útjukat, mint régen. Mintha már az időnek sem lenne türelme.

Miről számolhatnának be gyermekeink, ha azt kérnénk tőlük, hogy meséljenek a velünk szerzett első emlékekről? Talán egy közösen végzett tevékenységet említenének? Vagy azt, hogy a szenvedésükben mellettük álltunk? Bizonyára előkerülnének közösen töltött szép pillanatok, amelyek támogatták első lépéseiket a világban.

Az ADRA-házban (a Romániai ADRA által létesített központ, amely a családon belüli erőszak áldozatait, a bántalmazott édesanyákat és gyermekeket segíti) a családra vonatkozó mennyei látásmódtól teljesen eltérő dolgokat láthatunk. Azt tapasztaljuk, hogy Efézus 6:4 verse – „Ti is, atyák ne ingereljétek gyermekeiteket” – a szülők egy része számára semmit sem jelent, mivel nem tartják fontosnak a mennyei Atya iránti félelemben élni.

Ebbe a helyzetbe jutott a tiszta lelkű, kíváncsi tekintetű, hatalmas tudásszomjjal rendelkező Albert is. Tele van energiával, ezért különböző kérdésekkel ostromolt, hogy minél előbb megismerje a központ környékét, és megszokja a napirendet. Bár 8 éves, még nem jár iskolába. Ő is szeretne tanulni, olvasni és vele egykorú gyermekekkel játszani. Csakhogy az édesapja szerint a világ túlságosan veszélyes számára, ezért amennyire csak tudta, korlátozta a szabadságát. Albert számára azok voltak a legnehezebb pillanatok, amikor egy láncsal a szekrényhez kötötték, hogy ne mehessen ki játszani. Csak ritkán fordult elő, hogy az édesapja ne legyen otthon, de ha megtörtént, és a fiú merészkedett áthágni az utasításait, kemény büntetésre számíthatott. Aztán egy nap Albert az édesanyjához fordult: „Anyá, nem bírom tovább!” Úgy távoztak otthonról, hogy nem is tudták, befogadják-e őket az ADRA-házba, és lesz-e hol megszállniuk. De a központ befogadta őket, és anya és kisfia gondoskodó családra lelt az ADRA-házban.

Keresztényekként pontosan ez a feladatunk, és ez a célja az ADRA-háznak is. Meg kell mutatnunk, hogy az élet ünnep a Teremtő tiszteletére, és szeretjük és tiszteljük egymást, mivel a Szentírás is erre tanít: „Ti férfiak, szeressétek a ti feleségeiteket, miképpen a Krisztus is szeretete az egyházat, és Önmagát adta azért” (Ef 5:25). Ez

a szöveg a házastársak kölcsönös szeretetét és áldozatkészségét hangsúlyozza, szemben bármiféle visszaéléssel vagy erőszakkal.

A Romániai ADRA az ADRA-ház által az isteni elvekhez hű családmódelért küzd, ahol férj és feleség együttműködik, hogy üdvösséget szerezzen az egész családnak, és ahol teljeseznek bölcs Salamon szavai: „Tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint; még mikor megvénhedik is, el nem távozik attól” (Péld 22:6). Az általunk támogatott személyek közül sokak számára az ADRA-ház az első kapcsolat a Hetednapos Adventista Egyházzal, de reméljük, hogy nem az utolsó. Látják, hogy lehet másképp is élni, megértik, hogy milyen szerepük van a szülőknek a gyermekek életében, és a nehéz pillanatokban a Bibliához folyamodnak.

Az ADRA-ház 2022-ben 84 személynek nyújtott támogatást, akik közül 44 személyt láttunk vendégül, teljes ellátást (pszichológiai, társadalmi és jogi tanácsadást, sürgősségi orvosi ellátást) biztosítottunk számukra, a többiek pedig tanácsadásban részesültek.

Évente több olyan projektet valósítunk meg, amelyek ennek a központnak a támogatását szolgálják, mint például a jelenlegi „Zbor de copil” (Gyerekszárnyalás) elnevezésű kampány, amitől kettős hasznot várunk: a támogatók egy különleges jótékonyági fesztivál során jutalmat nyerhetnek, és a jelentkezéskor felkínált adományaik által az ADRA-házban lakó gyermekeket támogatjuk. A fesztivállal kapcsolatos információk megtalálhatók a www.zbordecopil.ro honlapon, vagy az ADRA-

ház Facebook oldalán, valamint Instagramon a [casa.adra](https://www.instagram.com/casa.adra) címen.

A 2009-ben újjára indított ADRA-ház projekt révén a Romániai ADRA az erőszakmentes családi élet mellett száll síkra, és olyan menedéket igyekszik biztosítani, ahol „együtt lakoznak az atyafiak” (Zsolt 133:2). A projekt célja a családon belüli erőszak áldozatainak társadalmi integrálása menedéknyújtás, társadalmi és pszichológiai tanácsadás, sürgősségi orvosi ellátás, táplálék biztosítása és jogi támogatás révén. Az édesanyák és a gyermekek az ADRA-házban egy visszaélésektől mentes életet kapnak, ahol mindenkit tisztelnek, emellett joguk van döntéseket hozni és olyan életet élni, amelyben a gyermek játszva fedezheti fel az életet a szülője mellett, aki elkíséri őt ebben a világban.

Felelősséggel tartozunk gyermekeink iránt, de nemcsak a mindennapi szükségletek fedezése által, hanem azzal is, hogy tevékenységünkkel naponta feltöltjük szeretet- és örömkészletüket. Fiaink és leányaink milyen családi életmodellt fognak magukkal vinni egész életükre nézve emlékeik bőröndjében? ■

MENNYEI OÁZIS ALINA MOHOREA

KERESZTÉNYEKÉNT – ÉS EZ A CÉLJA AZ ADRA-HÁZNAK IS – MEG KELL MUTATNUNK, HOGY AZ ÉLET ÜNNEP A TEREMTŐ TISZTELETÉRE, ÉS SZERETJÜK ÉS TISZTELJÜK EGYMÁST.

Alina Bordaș Mohorea, pszichológus, Romániai ADRA

A 120 MÁSODPERCES HÁBORÚ

120 másodperc – ennyi ideig tartott egy belgrádi iskola hetedik osztályos diákjának, Kosta Kemanovicnak a társai ellen indított támadása 2023. május 3-án reggel. A híradások címlapjára kerülő eseménynek semmi előjele nem volt. Két perc leforgása alatt nyolc áldozat lelte halálát ott, ahol az emberség egyszerűen csődöt mondott. A düh és a fájdalom vulkánja nukleáris robbanásként söpört végig az egész világon.

Másnap emberek gyülekeztek az iskola előtt, virágot és gyertyákat helyeztek el szótlanul. Az iskolából szülők zokogása szűrődött ki. Az embereket felkavarták az események, a közösség szótlanul gyászol. A sokkos állapotba került országban háromnapos gyásznapot rendelnek el. Ennek az eseménynek már a megemlézése is felkavarja a lelket, mivel az ilyen incidenseket nem igazán lehet az ésszerűség keretein belül csupán empirikus adatok alapján megítélni. Egyetlen nyomozás sem vezethet teljes igazságszolgáltatáshoz. Az esemény kapcsán jutott eszembe az emmausi út. Szinte érthetetlen a történet szereplőinek zavara és csalódottsága. Ők csupán azon csodálkoztak, hogy van még olyan személy, aki nincs napirenden a történetekkel.

A gonoszság közönséges volta

A gonoszság attól lesz elfogadottá, hogy legalább két-féle módon közönségesé válik. Az egyik a statisztikai mód, mely során a túlságosan sok hasonló esetet már megszokja az agy, ezért természetes módon fokozatosan elfogadottá válik. Például ilyenek az amerikai iskolákban vagy bevásárlóközpontokban gyakran előforduló fegyveres támadások, ahol gyermekek gyilkolnak gyermekeket. A támadók némelyike öngyilkosságot követ el. A támadások indítéka több esetben a megtorlás, ami pszichológiai szempontból valamelyest magyarázható.

Továbbá beszélhetünk strukturális módszerről is, amit Hannah Arendt zsidó író is említ. Úgy jutott erre a következtetésre, hogy a zsidók kiirtásának náci tervét irányító Adolf Eichmannnak, a gonoszság géniuszának a viselkedésmódját vizsgálta. Igazából ő egyszerű ember volt, aki csupán a feletteseire hallgatva ölt, mivel ezt a parancsot kapta. A gonoszságot kötelességtudatból követte el. Az írónt megdöbbenetette a zsidók megölésére kiadott parancsot szinte mechanikusan teljesítő személyek szolgálalkúsága, amire a magyarázatot abban a módszerben találta meg, ahogy ezek a személyek a gonoszságot magukévá tették és továbbították.

A gonoszság mótelye

A gyermekek ezreit öldöklő haláltáborokról beszélni szinte szörnyűbb, mint amit el tudunk viselni, mivel

a gyermekek az emberség határvonalát képviselik. Maga a Megváltó is arra bátorít, hogy ha üdvösséget akarunk szerezni, olyanoknak kellene lennünk, mint a gyermekek. „Bizony mondom néktek: Aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképpen nem megy be abba” (Lk 18:17).

Ők a felnőttek emblémái és modelljei. A gyermekkor, az ártatlanság időszaka önmagában hordozza az örökélet csíráját, amit őrizni kell, vagy újra meg kellene találni, ha már elveszett. Egy gyermek életének kioltása vagy bármilyen erőszakot a gyermek elméje ellen minden bűncselekménynél súlyosabb. De mit mondhatnánk, ha egy serdülőkorba jutott gyermek kezd el öldökölni? Az ördög nagy műve épp az ilyen gyermekek által elkövetett tettekben valósul meg.

De milyen gyermek követte el az említett gyilkosságot? Ideges volt? Nem. Nélkülöznie kellett? Nem. Fogyasztott kábítószer? Nem. Tettét nyugodtan, józanul, intelligens módon és szenvedéllyel tervezte ki. A leghatározottabb gonoszság fogant meg benne, amit emberi elme kiötölhet. Talán egy démoni elmezavar, gyermeki szívébe fészkelt ördögi energia-kitörés indította gonoszságának kifejeződésére, amelyre csak döbbenettel és lázadással reagálhatunk.

Gonosz szándék

A gonoszság nem csupán tény vagy állapot, amelyvel meg kell küzdenünk. Itt kitervelt gonoszságról van szó. A tervek már egy hónappal korábban készen voltak. Annak is tudatában volt, hogy a kora miatt még nem lehet bünygyi szempontból felelősségre vonni, tehát jogi ismeretekkel is rendelkezett (amit biztosan nem az iskolában szerzett). A fegyverekhez is csak úgy juthatott hozzá, hogy előbb fel kellett törnie a tároló biztonsági kódját. A fegyverek mellé Molotov-koktélok is készített. Mindez mérnöki hozzáértésre és képességekre vall. Pontos nyilvántartást vezetett a fegyverek rejtékhelyéről. A kis zseninek tehát sikerült véghez vinnie ördögi tervét. Nem tanúsított megbánást vagy szánalmat, ami arra utal, hogy itt egy más emberi fajról van szó. Megbánás helyett inkább elégtételt érez azért, hogy a tervét legalább részben sikerült végrehajtania.

Ha meg akarjuk érteni ezt a helyzetet, akkor a Biblia szűrőjéhez kell fordulnunk. Kain esete kellő megértést nyújt. A teremtett világba elsőként született gyermeket a szülei megtanították arra, hogy mit jelent elveszíteni valamit az életben. Hisz ezt ők is átérték már egyszer. A testvére pedig egyáltalán nem zavarta őt. Sőt, maga Isten volt az, aki Kain nevelésével, taníttatásával foglalkozott. Több időt töltött vele, mint a testvére, Ábel, és fel-

kínálta számára a lehetőséget, hogy minden tekintetben fejlődhesen. De akkor miért ölte meg a testvérét és egyben a társát és szomszédját? Miért? Mi okból?

Ezt a kérdést természetes módon teszi fel az emberi elme, viszont végre választ már nem talál, ellenben kaphat kegyelmet, és annak lehetőségét, hogy egyre többször kelljen feltennie a kérdést. Mintha Isten a szervezett bűnözés pártfogójává válna. Megígéri Kainnak, hogy a tetéért nem fogják megölni. Hagyja, hogy végezzen Ábelrel, aztán halálos ítélet helyett kegyelemben részesíti. Miért csak figyelmeztette őt, és miért nem állította le azonnal? Ez a „kegyelem” egy új démoni civilizáció megjelenése előtt nyitott utat. Egy olyan civilizáció előtt, amely a későbbiekben állandó kísértést jelentett a jóság követői számára. Napjainkban az az általános elmélet, hogy Washington a jó, Moszkva pedig a gonosz oldalán áll. De a moszkvaiak ezt épp fordítva látják.

A gyermekek felelőssége

Napjaink egyik legégetőbb kérdése a gyermekek jogi felelősségvállalására vonatkozik. Hány éves kortól felelnek a tetteikért? A társadalom megjelölte azt a korhatárt, ami alatt a gyermeket felmentik a felelősség és a vádak alól, és ez a küszöb államonként változó. Mindez arról árulkodik, hogy a jelenlegi állapotok az erkölcsi alapoktól függenek. A Biblia szerint a gyermeknek tisztelnie kell a szüleit. A parancsolat tágabb értelemben azt írja elő, hogy a „szülő” valójában a kiterjedtebb „hatóságokra” – tanárookra, vallási és politikai vezetőkre is – értendő, akiket szintén tisztelniük kell, mint a szüleiket.

Társadalmi kirekesztés

Már régen beigazolódott és jól ismert tény, hogy az embertársaink tetteivel és energiájával tápláljuk a lelkünket. Napjaink pszichológiája csupán egyetért azokkal a sajtós ismeretekkel, amelyeket a szakirodalom már régen leírt. A digitális és virtuális világban pedig ezek a szükségletek még könnyebben kielégíthetőek.

„Jól érzem magam, amikor hallottam a sikoltásaikat. Azt sajnálom, hogy nem sikerült mindannyiukat megölnöm” – jelentette ki az elkövető, a szerb sajtó szerint. És a megbánás? Az is ördögi, hiszen elégedettségét a társai szenvedése és rémülete táplálta. Itt meg is kellene állnunk, hiszen eljutottunk a gonoszság tetőfokára. Vagy mégsem? Nem azt sajnálja, hogy szenvedést és halált okozott, hanem azt, hogy valakik még életben maradtak.

Másnap pedig immár sokadszorra feltesz egy kérdést, amivel még a pszichológusokat is megdöbbeníti: „És beszélnek rólam? Én uralom a közösségi médiát?” A tette miatt kapott like-ok és megtekintések jelentik számára az elégtételt. Egy másik nyilatkozatában pedig kijelenti, hogy számára elfogadhatatlan, hogy nála rátermettebb, kedveltebb gyermekek legyenek. Itt újból meg kellene állnunk. Nem egyébert, hanem azért, mert talán magunkra ismerünk. Irigységet? Ó, mennyire időszerű és

mindenütt jelenlevő probléma! Mint az önzés. Ehhez hasonló démonok mindenütt vannak, de különösen a gyülekezetben, mivel nincs rájuk vonatkozóan egy pontosan meghatározott tünetegyüttes. Pedig ezek a vonások a legnyilvánvalóbb és legmagasabb szintű sátni megszállottság jelei. Hány tagot mérgez meg az a tudat, hogy mások jobbak nála? Akiknek sikerült legyőzniük az önzést, tudják, milyen véres csatákat kellett vívniuk.

Másnap még aggasztóbb hírek érkeztek. Az „N1” sajtóorgánium szerint Szerbia másik három iskolájában is látták készültek olyan gyerekekről, akiket a társaik ki akartak végezni. Némelyek közülük csupán negyedikesek és ötödikesek. A helyzet egyre dermedtőbb. Csökken azoknak az életkora, akik utánozni akarják az ördögi magatartást. És nő a számuk. Itt tehát a gonoszság terjedésével találkozunk a legfogékonyabb és a legártatlanabb korosztály, a gyermekek soraiban.

A gonoszság megszemélyesítése

Megszállottság vagy elmezavar? Kiterjedt és érzékeny vizsgálatra van szükség. Tehetünk-e egyenlőségjelet az ördögi megszállottság és az elmezavar között? És mely területek különböztetik meg a kettőt? Mit jelent a pszichikai betegség, és mit a démoni megszállottság? Két különböző, vagy talán ugyanaz az állapot, csak egymástól eltérő módon kifejezve? A megfogalmazással van a gond? A tudomány szerint patológiával van dolgunk, a vallás szerint ördögi jelenléttel. Az ördög több mint egy gonosz elv, hiszen ő maga generálja a gonoszsgot. Ebben az esetben az ördög okozza mind a testi, mind a lelki betegséget, tehát ördögűzésre van szükség. A középkori Európában igencsak el volt terjedve ez a jelenség. A Katolikus Egyház hadat üzent a varázslás és a démonok ellen, s ezzel pokollá változtatta a földet. A katolikus tévedésekről látszólag lerántotta a leplet a felvilágosodás, ami szerint megoldást nem a hit nyújt, hanem a tudomány. De akkor mivel magyarázható ennek a gyermeknek a szörnyű tette? Nevelésben is részesült, és értelmes is volt.

Megoldás a gonoszsgóra

Rebekának a kitaró imáira áldásként kapott két gyermeke majdhogynem végzett egymással még édesanyjuk méhében. Ha már nem sikerült az egyiknek előbb világra jönnie, akkor megragadja a testvére lábát. Ha megtehették volna, még az édesanyjukkal is végeznek, csak hogy egyszerre születhessenek meg. Jákob és Ézsau esete nemcsak egy emlékezetes történet, hanem időszerű is, mivel a ma-

DÖNTŐ PILLANATOK MUGUREL ASAFTET

MAGA ISTEN VOLT AZ, AKI KAIN NEVELÉSÉVEL, TANÍTATÁSÁVAL FOGALKOZOTT. TÖBB IDŐT TÖLTÖTT VELE, MINT A TESTVÉRE, ÁBEL, ÉS FELKÍNÁLTA SZÁMÁRA A LEHETŐSÉGET, HOGY MINDEN TEKINTETBEN FEJLŐDHESEN. DE AKKOR MIÉRT ÖLTE MEG A TESTVÉRÉT?

NEM ARRÓL VAN SZÓ, HOGY KÉPTELENEK LENNÉNK ELLENŐRZÉS ALATT TARTANI A TETTEINKET, ÉS MIVEL CSUPÁN TEHETLEN SAKKFIGURÁK VAGYUNK A HATALMAS JÁTÉKTÁBLÁN, ÍGY MENTESÜLÜNK AZ ERKÖLCSI FELELŐSSÉG ALÓL. EZEKNEK A NYOMORÚSÁGOKNAK FÖL KELLENE ÉBRESZTENIÜNK BENNÜNKET, HOGY TÖBB ERŐT ÉS SEGÍTSÉGET KÉRJÜNK A SZÉPSÉG ÉS JÓSÁG EGYEDÜLI BIZTOS FORRÁSÁTÓL, ISTENTŐL.

gatartásuk fennmarad a történelem végéig. Amikor felnőnek, becsapják és fenyegetik egymást, és csak a száműzetés miatt kerülnek el a nagyobb szerencsétlenséget. Pedig lelki beállítottságú szülők ikergyermeküként születtek. Évek múltán egy idegen tűnik fel az éjszakában, akivel Jákobnak meg kell küzdenie a Jabbok partján. Ha egész éjszaka bántalmaz valakit, könnyen meg is ölheted őt. A megoldás tehát kizárólag az erőszak, a vérontás. A Biblia szerint vérontás nélkül nincs bűnbocsánat.

Ábrahám azt az utasítást kapja, hogy ölje meg a gyermekét. Noha áldozat bemutatásról volt szó, annak is a természetes következménye a halál. A hősokeket az erkölcsi motiváció különbözteti meg a gyilkosoktól. Ez egy bonyolult kérdés, de nincs más út. Még a görögök számára is bolondságnak tűnt, mint ahogy a mi nyugati filozófiánk számára is. A bűn megöl – ami a jóság és gonoszság tengelyének leegyszerűsített ábrázolása. Jézus megöletése volt az egyetlen megoldás, hogy örökre kiragadhassa kezünkől a fegyvereket és a löszert.

Megváltónk vállalta az általunk okozott halált, hogy megszabaduljunk bűneink következményétől, a haláltól. „Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem isszátok az ő vérét, nincs élet bennetek” (Jn 6:53). Íme, az üdvösség paradoxona. Ahogy a bárányt feláldozta a bűnös ember, úgy kellett megöletnie Jézusnak a bűnösért, hogy bűnbocsánatot nyerjen. A démonokat nem karddal vagy rakétákkal lehet elpusztítani. Az ördög a Megváltó áldozata által lett győzve.

Politikai démonok

Dosztojevszkij „Ördögök” című regényében látónoki jövőképet vázol fel a társadalomról, amelyet ördögi erők irányítanak, s ami végül forradalomhoz vezet. A baloldali ideológiának Lucifer filozófiai laboratóriumában kísérletezték a mélységeit, és ott is hozták létre. Ez alól azonban a nyugat sem kivétel, sőt. A történelem különböző birodalmihoz hasonlóan Amerika hallani sem akar egy amerikaiak nélküli világról. Amerika maga a világ fölötti uralom. Fukuyama Amerika előretörését a történelem végnapjainak tekinti. A liberális kapitalizmus politikai, filozófiai, gazdasági és pszichológiai eszkatológia. A kapitalizmus sikere után a béke korszakába léptünk, mivel megszün-

tek a háborúkat kiváltó nézeteltérések. Végre győzött az igazság. Így kezdtük el a béke évezredét. Ezek a bizonygatások a Szovjetunió összeomlása kapcsán hangzottak el, s így jutottunk el az egypólusú jóság világához. Csakhogy napjaink eseményei ennek épp az ellenkezőjét igazolják.

Az oroszok a maguk során szintén azt hangoztatták az Ukrajna elleni háború kirobbantása után, hogy Oroszország nélkül a világ sem létezhet. Újabban Kína is világhatalmi törekvéseket mutat, jóllehet mindezt a történelem során általában csak a maga dolgával törődött. Különböző országok úgy tapadnak a nagyhatalmakra, mint fémpor a mágneshez. Armageddon készen áll, mivel Armageddon az a hely, ahol a világ vezetőit ördögi lelkek uralják. „Mert ördögi lelkek azok, akik jeleket tesznek; akik elmennek a földnek és az egész világnak királyaihoz, hogy egybe gyűjtsék azokat a mindenható Isten ama nagy napjának viadalára” (Jel 16:14). Nem a kőolaj mozgatja az eseményeket, és nem a pénz vagy bármi más, ami gazdasági vagy racionális érvekkel magyarázható lenne. Amit hellyel-közzel a háború kiváltó okának neveznek, az nem egyéb a láthatatlan erők befolyásánál, akik a maguk során az események végtelennek tűnő láncolatát okozzák. Mindez azonban nem azt jelenti, hogy képtelenek vagyunk ellenőrzés alatt tartani a tetteinket, és mivel csupán tehetetlen sakkfigurák vagyunk a hatalmas játéktáblán, így mentesülünk az erkölcsi felelősség alól. Ezeknek a nyomorúságoknak föl kellene ébreszteniük bennünket, hogy igyekezzünk több erőt és segítséget szerezni a szépség és jóság egyedüli biztos Forrásától, Istentől, aki néha közvetlenül, máskor ügynökök – akár emberi ügynökök – által dolgozik.

Ma már csak egy kattintásnyi távolságra kerülünk a végső pokoltól. Egyetlen golyó útjára indíthatja a mézárslást, egyetlen gombnyomásra legördülhet a függöny az emberi faj fölött. Az amerikai, az orosz vagy a kínai démonok egészen eltérő módon nyilvánulhatnak meg, de lényegében ugyanaz a lelkiület vezérli őket, mint a társait legyilkoló 13 éves gyermeket, és ez a lelkiület ellenségeskedést szít közöttünk. „Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne ölj, mert aki öl, méltó az ítéletre. Én pedig azt mondom néktek, hogy mindaz, aki haragszik az ő atyjafiára ok nélkül, méltó az ítéletre: aki pedig azt mondja az ő atyjafiának: Ráka, méltó a főtörvényszékre: aki pedig ezt mondja: Bolond, méltó a gyeheña tüzére” (Mt 5:21-22).

Viszont a mi boldog reménységünkötől is csupán egy kattintásnyira vagyunk! Tőlünk függ, hogy mire kattintunk. ■

Mugurel Asaftei, a Moldovai Egyházterület titkára

KONSTANTIN CSÁSZÁR EDIKTUMA

Galerius 302-ben meggyőzte Diocletianus császárt, hogy indítson általános üldözést a keresztények ellen. A császár azonban óvatosságból felkereste Apollón orákulumát tanácsért, és a jósválasztás Galerius álláspontjának támogatásaként értelmezte, ezért 303. február 24-én kegyetlen üldözést indított a birodalomban élő keresztények ellen. Kezdeményezése azonban több volt Krisztus elleni küzdelemnél, mivel a becsvágyó Diocletianus magát a hajdani római birodalmi dicsőség helyreállítójának tartotta. Ezenkívül ott voltak még Galerius trónra törő cselszövései, aki úgy akarta megszerezni a trónt, hogy egy még a Néró idejében alkalmazott trükkhöz folyamodott: felbérelt néhány embert, hogy gyűjtsák föl Diocletianus nicomediai palotáját, amikor a császár épp ott tartózkodik. Terve egyszerű volt: ha a tűzvész sikerrel jár, belőle császár lesz, ha pedig nem, a keresztényekre tereli a gyanút. Mivel a tűzvész kudarcba fulladt, Galerius hangoztatni kezdte, hogy a keresztények a hibások, mert az uralkodó életére törnek. Diocletianus egy pillanatig sem sejtette Galerius rejtett szándékát, mivel a vejről volt szó, így hát elrendelte az üldözést a kereszténység ellen.

A diocletianusi üldözés 303. február 24-től 305. május 1-jéig tartott, amikor is mind Diocletianus, mind pedig az uralmon vele együtt osztozó Maximianus császár lemondott a trónról. Diocletianus a horvátországi Spalatumban álló palotájába vonult vissza, és haláláig ott élt, így Galerius és Konstantin Clorus szabad kezet kaptak. A császár lemondásával jelentős mértékben enyhült az üldözés, hivatalosan azonban csak 311-ben ért véget, amikor Galerius kiadta a keresztények megtűréseivel kapcsolatos első ediktumát. A béke tehát nem Konstantin érdeme volt, hanem a Galeriusé, aki egy titokzatos betegségben, gennyes üszkösödésben szenvedett, amit isteni büntetésnek vélt, s a keresztények szabadságának visszaadásától remélt az Istennel való megbékélést. Mindez Kr. u. 310-ben történt.¹ Lactantius birodalmi ediktumként említi a dokumentumot:

„Figyelembe véve örök jószágunkat és azon gyakorlatunkat, mely által minden embert kegyelem-

ben részesítünk, elhatározzuk, hogy azonnal kegyelmet hirdetünk a keresztényeknek, akiknek immár joguk lesz imádati helyeiken gyülekezni, amennyiben nem okoznak rendbontást... Következésképpen és jószágos magatartásunkkal összhangban imádkozniuk kell Istenükhöz a mi egészségünkért és államunk békéjéért, továbbá azért, hogy békességben élhessenek saját otthonaikban.”²

Hamis tehát az állítás, miszerint Konstantin adta volna ki a keresztényekkel kapcsolatos első türelmi rendeletet. Paul Lemerle a következőket állítja: „Az igazi türelmi ediktumot Galerius adta ki 311-ben. Kihirdette a keresztény vallás elismerését, és megadta a keresztényeknek a gyülekezési jogot, amennyiben nem történik rendbontás a részükről.”³ Majd meglepő kijelentéssel folytatja: „Az igazi türelmi ediktum mindenképpen Galeriustól származik, ezért a hagyomány valótlanságot állít, amikor ezt az érdemet a »milánói ediktumnak« tulajdonítja.”⁴

Lemerle továbbá kijelenti, hogy a milánói ediktum megnevezés „nem felel meg a valóságnak”, mivel a krónikások szerint Milánóban valójában Konstantin császár lánytestvérének esküvője alkalmából jöttek össze.

Hogy lehet kétségbe vonni a keresztények szabadságára vonatkozó, Konstantin császár által kiadott rendeletet? Hát nem ő adta ki az első ilyen irányú ediktumot?

Nem. Tényleg nem.

Mint láthattuk, az első türelmi ediktumot Galerius adta ki, aki sosem lett keresztény, s akit az általa kiadott rendelet miatt később sem nyilvánítottak szentté. A Konstantin és Licinius által 313-ban Milánóban kiadott rendeltetvel kapcsolatosan azonban a dolgok még nem teljesen tisztázottak. Mielőtt elemeznénk az eseményeket, tekintsük meg az ediktum egyik részletét:

„Én, Konstantin Augustus és én, Licinius Augustus örömteli alkalomra gyűltünk össze Milánóban, hogy közösen megoldjuk a közjó és a

A BIZONYÍTÉKOK SÚLYA BENONE LUPU

AZ IGAZI TÜRELMI EDIKTUMOT GALERIUS ADTA KI 311-BEN. KIHIRDETTE A KERESZTÉNY VALLÁS ELISMERÉSÉT, ÉS MEGADTA A KERESZTÉNYEKNEK A GYÜLEKEZÉSI JOGOT, AMENNYIBEN NEM TÖRTÉNIK RENDBONTÁS A RÉSZÜKRŐL.

közbiztonság kérdését... Mind a keresztényeknek, mind pedig az összes embernek jogában áll azt a vallást gyakorolni, amit óhajt... Természetesnek tartjuk, hogy senkitől sem lehet megtagadni a jogot, hogy a kereszténységet vagy bármely más vallást válassza... Mostantól azok, akik a keresztény szabályokat szeretnék követni, szabadon megtehetik, ami azt jelenti, hogy bárki szabadon gyakorolhatja az általa választott vallását.”⁵

Lactantius *De mortibus persecutorum*, illetve Eusebios *Historia ecclesiastica*⁶ című írásában egymástól eltérő módon tesz említést erről a szövegről,⁷ pontosan úgy, mint a keresztel kapcsolatos leírás esetében. Kinek van igaza? Lactantius 313–314 körül írta a *De mortibus persecutorumot*, közvetlenül az esemény után, és azt sejteti, hogy igazából egy levélről (*litterae*) van szó, amit Licinius fogalmazott meg egyik helyi kormányzójának.⁸ Tehát nem császári rendeletről, hanem levélről van szó.

Ez azt jelenti, hogy a milánói ediktum nem is volt ediktum.

Talán csak egyszerű levél lett volna?

Az 1913-as évtől kezdődően egyre többen cáfolták, hogy Konstantin császárnak tulajdonítható a szabadság-rendelet kiadása. Az első ilyen kritikus Emiliano Galli⁹ volt, aki tagadta a rendelet történelmi voltát, hitelességét és jogi értékét. Állítása szerint a valódi ediktumot Galerius adta ki, amit Milánóban csupán a korszellemhez igazítottak. Adolfo Giobbio¹⁰ szerint Milánóban nem egy jogi rendelet született, csupán egy olyan dokumentum, amely hasonlított a Lactantius és Eusebios által közzétett irat egyes részleteire. Pierre

Bariffok¹¹ és François Martroye¹² azt állítják, hogy itt arról a levélről van szó, amit Licinius küldött Nikomédiába. A cáfolatok a következő években is folytatódtak, sőt egyre pontosabbak és érthetőbbek lettek. Herbert Nesselhau¹³ 1955-ben, miután alapos kutatásnak vetette alá a szöveget, felsorolt néhány eltérést, amely hiteltelenné teszi az ediktumnak vélt iratot.

Salvatore Calderone 1972-ben kronológiai tanulmányt végezve jutott el a következtetésre: „Nem létezik milánói ediktum.”¹⁴ 1984-ben Torben Christensen a korabeli írásokkal vetette össze Eusebios és Lactantius szövegeit, és arra a következtetésre jutott, hogy a két forrás nem egyezik, sőt ellentmond egymásnak, ami azt jelenti, hogy egy keresztény korszak előtti forrásról van szó.¹⁵ A jelenkorban pedig a hithű katolikus Ernesto Buonaiuti akadémikus és történelemprofesszor, miután kijelenti, hogy Eusebios történelemhamisítást követett el, rámutat, hogy „Milánóban Konstantin és Licinius csak átvette és megerősítette a Galerius által bevezetett általános vallási toleranciát.”¹⁶

Ez a meglepő fordulat: valójában Galeriustól származik Konstantin ediktuma, amit Licinius egy levélben írt meg az egyik helyi kormányzónak.

De mi van, ha mégis Konstantin adta ki a rendeletet?

Ebben az esetben feltevődik a kérdés, hogy miért nem található meg a Justinianus által írt szöveggyűjteményben? Egy ilyen fontos rendeletnek meg kellett volna jellennie a *Corpus iuris civilis* kódexben. Vagy miért nem található meg a konstantinai idők törvényeit megőrkítő *Codice Teodosiano* gyűjteményben? Miért hallgat róla a *Codex Hermogenianus*? És bár az 1631-ben kiadott *Constitutiones Sirmondianae* kevésbé jelentős, ebben sem találunk utalást a rendeletre vonatkozóan. Vajon a véletlen műve, hogy egyetlen kódex sem tesz említést egy ilyen, a keresztények számára fontos rendeletről?

Ezek az ésszerű kérdések késztetnek arra, hogy kételkedjünk az elhíresült ediktum létezésében.

A kereszthez vagy a Nap jelképéhez hasonlító Krisztus-monogram, vagy az a rendelet, amely inkább csak Licinius egyik kormányzójához intézett levél volt, mint ediktum, alapvetően megcáfolja azt az általánosan elfogadott elképzelést, miszerint a császár már élete korai szakaszától kezdve „szerelmes volt” a kereszténységbe. A császár kereszténnyé válásának első bizonyítékaként említett iratok főleg azért veszítik el a hitelességüket, mert abban az időben Konstantin magatartása azt igazolta, hogy semmi köze a kereszténységhez. A katonai pajzsokra csak azután vésette

**A CSÁSZÁR
KERESZTÉNNYÉ
VÁLÁSÁNAK ELSŐ
BIZONYÍTÉKAI-
KÉNT EMLÍTETT
IRATOK FŐLEG
AZÉRT VESZÍTIK EL
A HITELESSÉGÜKET,
MERT ABBAN AZ
IDŐBEN KONSTAN-
TIN MAGATARTÁSA
AZT IGAZOLTA,
HOGY SEMMI
KÖZE A KERESZTÉNY-
SÉGHEZ.**

rá a *chi-rho* monogramot, miután elhagyta első feleségét, Minervinát, majd megölette az apósát, Maximiniánust. És még aznap kardélen hordozta végig Róma utcáin második felesége, Fausta fivérének, Maxentiusnak a fejét. Aztán Krisztus iránti hálából, mivel „győzelmet aratott” a Ponte Milvionál vívott csatában, diadalívére Apollón arcképét vésette. A római szenátusban néhány freskó olyan jelenetekben örökíti meg, amelyeken az őt ihlető isteneknek mutat be áldozatot.¹⁷ És legalább egyszer sem tűnik fel ezeken a kereszt szimbóluma.

A kereszténységhez való későbbi közeledését a megtéretlen magatartása határozta meg: miután nyilvánosan meggyilkolta a mindig mellette álló vérrokonát, Liciniust, csak azért, hogy magához ragadja a trónt, a biztonság kedvéért megölte annak fiát, Licinianust, majd az első házasságából született saját fiát, Crispust is. Beszélhetünk-e egyáltalán az ő esetében keresztény jóságról és irgalomról, ha mindezek után még a második feleségével, Faustával is végzett? Keresztény volt? Miután egész életében viselte a *Pontifex Maximus* pogány főpapi címet, még állíthatjuk, hogy Krisztushoz tért? Miután előszeretettel gyakorolta a *Dies Solis* napkultuszt, és annak hú védelmezője volt, egyáltalán állíthatjuk-e, hogy a feddhetetlenség Napja, Jézus jelen volt a császár életében?

A niceai zsinatra való bevonulása annyira ünnepeyesre sikeredett, hogy Eusebios meg is jegyezte róla, hogy olyan, „mint Isten földre szállt anygala, arannyal és drágakövekkel ékesített, bíborvörös köntösben.”¹⁸ Majd így folytatja a beszámolóját: „A püspökök egész gyülekezete felállva, csodálattal és szótlánul figyelte, ahogy végigvonul a központi termen, és helyet foglal az arany trónon, amely egy emelvényen állt, s ezzel a jelenlevőket meghajlásra kényszerítette autokrata fenégsége előtt.”¹⁹

Mit is tehettek volna ezek a szegény püspökök?

Megtehették volna, hogy nem hajolnak meg a feddhetetlen Konstantin előtt?

A császár hívei lelkendezve számolnak be az uralkodónak a halálos ágyán bekövetkezett megteréséről és kereszttségéről. Személyesen többször is részt vettem a Lateráni Bazilikában tartott ünnepségen, ahol a pap utalt a császár halála előtti megtérésére, és arra, hogy Szilveszter pápa által elfogadta a keresztiséget. Mindezek hallatán megálgyul az ember szíve, és arra gondol, hogy talán a császár mégis Krisztushoz tért élete utolsó pillanatában.

Hosszú időn keresztül kutattam a császár életéről szóló feljegyzéseket, és arra a következtetésre

jutottam, hogy sosem tért meg, „nem lett keresztény, hanem ellenkezőleg, haláláig pogány maradt.”²⁰ Ami pedig a lelkét illeti, senki sem tudhatja, hogyan közeledett halálának órájához, azt viszont tudjuk, hogy politikai kereszténységét egy olyan keresztiséggel koronázta meg, ami egyike lett a középkort végig kísérő legnagyobb hazugságoknak. ■

Dr. Benone Corneliu Lupu, lelképásztor,
Róma, Olaszország

**HOSSZÚ IDŐN
KERESZTŰL KUTAT-
TAM A CSÁSZÁR
ÉLETÉRŐL SZÓLÓ
FELJEGYZÉSEKET,
ÉS ARRA A KÖVET-
KEZTETÉSRE JUTOT-
TAM, HOGY SOSEM
LETT KERESZTÉNY,
HANEM ELLENKE-
ZŐLEG, HALÁLÁIG
POGÁNY MARADT.**

1. Graeme W. Clarke: *The origins and spread of Christianity*, Cambridge Ancient History, X. köt., The Augustan Empire, ed. Alan K. Bowman, Edward Champlin, and Andrew Linott (Cambridge: Cambridge University Press, 1996), 656. o.
2. Lactantius: *De Mortibus Persecutorum*, 33.11–35; Eusebio: *Historia Ecclesiastica* 8.17.1–11.
3. Paul Lemerle: *Storia del Bisanzio*, Roma 2004, 54. o.
4. Paul Lemerle: *Storia del Bisanzio*, 54. o.
5. K. Baus: *Le Origini*, 503–545. o., Hubert Jedin: *Storia della chiesa*, Jaka Book, Milano 1972, I. köt., 3. o.
6. Lactantius: *De Mortibus Persecutorum*, 48m, 1.12; Eusebio, *Historia ecclesiastica*, IX, 9, 12.
7. H. Hülle: *Die Toleranzerlasse Römischer Kaiser für das Christentum bis zum Jahre 313*, Berlin 1895, 41–59. o.; összevetve V. Sesan: *Die Religionspolitiker christlich-römischen Reiche von Konstantin dem Großen bis Theodosius dem Großen (313–380)*, Berlin 1911, 168. o. Torben Christensen: *The So-Called Edict of Milan, Classica et mediaevalia*, 35 (1984), 129–175. o.
8. E levél bevezetőjében olvassuk: „Licinius több napi csatározás után magával vitte a hadsereg egy részét, és Bittinián átkelve Nicomediába jutott, ahol hálát adott Istennek a győzelemben nyújtott segítségért, aztán júniusban háromszor is elrendelte a kormányzóknak, hogy tegye közzé a leveleket (*litteras*), amiket az egyház támogatása érdekében küldött (*restitenda ecclesia*)...” Lactantius: *De Mortibus Persecutorum*, 48. o. Ezt az állítást részletesebben tárgyalja Paolo Siniscalco a *L'editto di Milano. Origine e sviluppo di un dibattito – Enciclopedia Costantiniana* című művében.
9. E. Galli: *L'Editto di Milano del 313*, *La Scuola cattolica*, 41 (1913), 39–73. o.
10. A. Giobbio: *L'editto di Milano fu un vero editto?*, *La Rassegna Nazionale*, 193 (1913), 32–48. o.
11. Pierre Batiffol: *Les étapes de la conversion de Constantin. L'édit de Milan*, *Bullettin d'ancienne littérature et d'archéologie chrétiennes*, 3 (1913), 244. o.
12. Dungallo: *Apologeticum, A propos de „L'édit de Milan”*, *Bullettin d'ancienne littérature et d'archéologie chrétiennes*, 4 (1914), 47–52. o.
13. Herbert Nesselhauf: *Das Toleranzedikt des Licinius*, *Historische Zeitschrift*, 78 (1955), 44–61. o.
14. Salvatore Calderone: *Da Costantino a Teodosio, Nuove questioni di storia antica*, a cura di G. Gianelli, Milano 1972, 615–684. o. Lásd még: Salvatore Calderone, *Costantino e il cattolicesimo*, Firenze 1962.
15. Paolo Siniscalco: *L'editto di Milano. Origine e sviluppo di un dibattito*, *Enciclopedia Treccani*, Milano 2013. 87. o.
16. Buonaiuti: *Storia del cristianesimo*, 153. o.
17. Konstantin diadalívén az *instincu divinitatis* („isteni ihletés”) kifejezés a római istenekre utal.
18. Furio Sampoli: *Costantino il Grande e la sua dinastia*, Roma 1995, 140. o.
19. Uo.
20. Corrado Barbagallo: *Manuale di storia antica e medievale*, Milano-Roma-Napoli 1915, 284. o.

KEZEK ÉS SZÍVEK A SZERETET SZOLGÁLATÁBAN

Az Adventus Egyetem diákjai reménységet vittek a törökországi földrengés sújtotta területekre

**AZ ÍGY MEGVALÓ-
SÍTOTT PROJEKT
ÁLTAL EGYETEMÜNK
ÉS PARTNEREINK
– A TÖRÖKOR-
SZÁGI ADVENTISTA
ALAPÍTVÁNY ÉS
A ROMÁNIAI ADRA –
ÚJRA FOGADAL-
MAT TEHETTÜNK
A KERESZTÉNY
ÉRTÉKEK ÉS AZ
EMBERTÁRSA-
INK ÉRDEKÉBEN
VÉGZETT SZOL-
GÁLAT MELLETT.**

A fájdalom és a pusztítás közepette a keresztény szeretet konkrét tettekben nyilvánul meg. 2023 májusában a cernicai Adventus Egyetem néhány diákja a Romániai ADRA képviselőinek társaságában tíz napon át a törökországi földrengés sújtotta Hatay térségben tartózkodott. Az Adventus Egyetem által kezdeményezett projekt a Törökországi Adventista Alapítvány és a Romániai ADRA jelentős támogatásában részesült.

A diákok együttérző szívvel válaszoltak a természeti katasztrófa sújtotta közösség szükségleteire. Meggyőződésük, hogy tanítványságra hivatunk szerte a világon, és szolgálunk kell embertársainkat. Isten szeretetének és irgalmának ügynökeiként úgy kell bánnunk az emberekkel, ahogy Jézus is tenné. Ennek érdekében idejüket, energiájukat és szeretetüket felajánlva igyekeztek reménységet és vigasztalást nyújtani a veszteséget szenvedett emberek számára. „Bizony, bizony mondom néktek: Aki hisz énbenem, az is cselekszi majd azokat a cselekedeteket, amelyeket én cselekszem; és nagyobbakat is cselekszik azoknál; mert én az én Atyámhoz megyek” (Jn 14:12). Az önkéntesek csapatának minden tagja az áldás és a gyógyulás eszközeként egyedi képességekkel és ajándékokkal lett felruházva.

Átfogó és összetett küldetést kaptak. Az ADRA személyzete és a diákok élelmet, tisztálkodási szereket és gyermekcipőket tartalmazó csomagokat osztottak szét a rászorulóknak között. Több mint 750 csomag került olyan családokhoz, akiknek a házat lerombolta a földrengés, s így sátrakban vagy konténerekben kénytelenek lakni. Önkénteseink a helyi hatóságokkal és a civil egyesületekkel karöltve igyekeztek azonosítani az emberek legégetőbb szükségleteit, majd megpróbálták válaszolni azokra.

Miközben az anyagi veszteségeket lassan lehet pótolni vagy helyreállítani, az érzelmi és lelki sebek szeretetteljes, érzékeny odafigyelést igényelnek. Önkénteseink szakítottak időt arra, hogy a tragédiától sújtott személyeket meghallgassák és tanácsokkal lássák el. Jelenlétük és bátorításuk ál-

tal reménységet nyújtottak, és segítettek az ottaniakkal megértetni, hogy nincsenek egyedül ebben a küzdelemben.

Valentina Sturzu, a projekt koordinátora meghatódottan számolt be a diákok szolgálatáról. „Azt gondolom, hogy az Úr irányította ezt a munkát. Bebizonyosodott, hogy mindannyian jókor voltunk jó helyen. Noha kezdetben voltak fenntartásaink, néhány kilométeres autótút megtétele után már tudtuk, hogy minden rendben lesz. Ezek nagyon jó gyerekek, büszke vagyok rájuk. Sikerült alkalmazkodniuk, remek munkát végeztek, rugalmas módon szálltak szembe a kihívásokkal, nyitottak voltak az új dolgokra, és felelősségteljes munkájukkal jó benyomást keltettek. Megtanultam, hogy amikor kételyeim vannak, az Úr egyengeti az utat, és kellemes meglepetéseket tartogat számomra.

Az általunk kiosztott termékeket olyan személyeknek szántuk, akiknek nem ment tönkre teljesen az otthonuk, viszont lakhatatlanná vált, mert bármelyik pillanatban összeomolhat. A terv szerint ezeket majd az állam lebontja és újjáépíti, addig azonban sátrakban vagy konténerekben kell meghúzniuk magukat. Híres vendégszeretetről még ekkor sem feledkeztek meg: egyenesen a fáról szedett narancssal, citrommal, teával vagy friss vízzel kínáltak bennünket. Mindenkinek gratulálok! Áldás volt számomra együtt dolgozni veletek” – nyilatkozta Valentina Sturzu, a Romániai ADRA programigazgatója.

Az így megvalósított projekt által egyetemünk és partnereink – a Törökországi Adventista Alapítvány és a Romániai ADRA – újra fogadalmat tehattünk a keresztény értékek és az embertársaink érdekében végzett szolgálat mellett. Ezek a példamutató cselekedetek másokat is arra ösztönöznek, hogy kilépjenek a komfortzónájukból, részt vegyenek humanitárius küldetéseken, és reménységet vigyenek a szenvedőknek.

Ifjú önkénteseink bebizonyították, hogy élő hittel rendelkeznek. Valós módon mutatták be Krisztus szeretetét és együttérzését ebben a megosztott

világban. Az önkéntesség és a szolgálat tapasztalata többet jelentett egy külföldi tanulmányútnál, mivel lehetőséget adott valós módon megélniük a hitüket, és jelentős változást előidézniük az emberek életében. Az alábbiakban néhány diák beszámolóját közöljük:

„Ha néhány szóban össze kellene foglalnom a törökországi tapasztalatomat, a legtalálhatóbb szavak talán a következők lennének: szeretet, család, egység. Mindenki felfigyelt rá, sőt meg is jegyezték, hogy úgy dolgoztunk, mintha egész életünkben ezt tennék... Az emberekkel való találkozást sosem fogom elfelejteni. Úgy öleltek magukhoz, mintha a gyermekük lettem volna... Egyszerűen csodálatos volt!”

Cristina Mirea, egyetemi hallgató, szociális gondozói szak

„Boldog vagyok, hogy oda utazhattam, ahol nagyon sok szenvedés ért több ezer embert, s némiképp sikerült szebbé tennem a napjaikat. Amikor egy rászorulóknak segítesz, mindig szívet melegengető, feledhetetlen tapasztalatot élsz meg.”

Aida Boldesco, egyetemi hallgató, szociális gondozói szak

„Az általam előre ismert objektív valóság azonnal szubjektívvé vált, amint odaértünk. Megható volt látni, ahogy az emberek szenvednek a nélkülözés miatt, miközben mi egy olyan környezetből jöttünk, ahol mindenünk megvan. Noha szomorú helyzetben vannak, és sötét jövő elé néznek, mégis reménységet fedeztem fel a szemükben. Még mindig szeretném meglátogatni azokat a he-

lyeket, ahol Jézus járt, de a törökországi tapasztalat során valami sokkal értékesebbet szereztem: ugyanazt tehettem, amit Jézus a földi szolgálata alatt. Elvegyült az emberek között, igyekezett kielégíteni a szükségleteiket, elbeszélgetett velük és szerette őket. Kívánhatnék-e ennél többet?”

Dorin Stoican, egyetemi hallgató, szociális gondozói szak

„Törökországban szerzett tapasztalatomat egyetlen szóban is összefoglalhatom: CSODÁLATOS. Megismerhettem egy új kultúrát, és az országot is először hagytam el. Kezdetben volt bennem némi izgalom, de szinte azonnal sikerült beilleszkednem, nyomot hagynom az emberek szívében, akiket ez a szörnyű földrengés sújtott. Nehéz helyzetük ellenére szinte felfoghatatlan vendégszeretettel fogadtak bennünket! Bár szűkösen, sátrakban laknak, ez nem akadályozta meg őket abban, hogy kifejezzék irántunk a szeretetüket az általuk készített apró dolgokkal: fonott kosarakkal, rajzokkal, helyi finomságokkal, teával és vízzel. Házigazdáinkat rövid időre sikerült kiemelniük a napi rutin sodrásából, érezték szeretetünket, örömet ajándékoztunk szívüknek. Elváláskor mindannyian szomorúak voltak, és könnyeztek. Hálát adunk Istennek, hogy megoltalmazott, köszönjük a kapott tapasztalatokat, és azt, hogy bátortást nyertünk a közösségápolásra és a változtatásra is!

Emanuel Fetcu, egyetemi hallgató, szociális gondozói szak

MOTIVÁCIÓ ÉS INSPIRÁCIÓ LUIZA CAPOTA

UGYANAZT TEHETTEM, AMIT JÉZUS A FÖLDI SZOLGÁLATA ALATT. ELVEGYÜLT AZ EMBEREK KÖZÖTT, IGYEKEZETT KIELÉGÍTENI A SZÜKSÉGLETEIKET, ELBESZÉLGETETT VELÜK ÉS SZERETTE ÖKET. KÍVÁNHATNÉK-E ENNÉL TÖBBET?

VIGASZT VINNI ODA, AHOL CSAK FÁJDALOM VAN, MOSOLYOGNI OTT, AHOL CSAK SZOMORÚSÁG VESZ KÖRÜL, REMÉNY-SÉGET NYÚJTANI OTT, AHOL MINDENT ELVESZÍTETTEK, AZ EGYIK LEGÉKESEBB BIZONYÍTÉKA ANNAK, HOGY MINDANYNYIAN ISTEN GYERMEKEI VAGYUNK, ÉS MINDENKIBEN OTT REJTŐZIK A JÓSÁG.

„A Hatay tartományban szerzett tapasztalat megtanított arra, hogy mit jelent embernek lenni. Nagyon örülök, hogy lehetőségem volt szolgálni embertársaimat, és reménysugarat árasztani törekény, de erővel telt szívükbe. Néha rémület fogott el, látva a romokat és a több ezer rászoruló, de az ottaniak barátságos modora és ártatlan mosolya mégis erőt adott, és arra készítetett, hogy folytassam a munkát. Ugyanakkor még egyszer megtapasztalhattam, hogy mekkora erő rejlik az összefogásban és a csapatmunkában. Csodálatos embereket ismertem meg, akik odaadó, lelkes munkát végeznek az Úrért.”

Adelina Ionescu, egyetemi hallgató, szociális gondozói szak

„Különleges tapasztalatot éltünk át Törökországban. Csapatként megosztottuk egymással a tapasztalatainkat, közelebb kerültünk egymáshoz, és a közös munkát is szerettük. A Hatay tartományban élő, általunk felkeresett családok örültek a támogatásnak, és szívélyes vendégszeretettel fogadtak. A legnagyobb megvalósításnak azonban az ott szövődött barátságok és a megtanult leckék bizonyultak.”

Silvica Drăgoi, egyetemi hallgató, szociális gondozói szak

„Éjszaka a szálláshelyünk ablakából úgy tűnt, mintha a város fényei megpróbálnák eltakarni az emberek fájdalmát és szenvedését. Nappal azonban már egészen más látvány fogadott... Csak a gyermekek mosolya és a felnőttek szomorú szeme tudott némi életet bevinni a romokban heverő város mindennapjaiba. Vigaszt vinni oda, ahol csak fájdalom van, mosolyogni ott, ahol csak szomorúság vesz körül, reménységet nyújtani ott, ahol mindent elveszítettek, az egyik legékeesebb bizonyítéka annak, hogy mindannyian Isten gyermekei vagyunk, és mindenkiben ott rejtőzik a jóság. Egy dolog biztos... mindannyiunk számára ez egy új kezdet!”

Nicoleta Boariu, egyetemi hallgató, szociális gondozói szak

A törökországi szervezők reakciói arra bátorítanak, hogy fontoljuk meg egy második önkéntes csoport megszervezését. „Köszönjük a csodálatos szolgáltatásokat! Halásak vagyunk az általatok küldött remek diákokért! Várjuk a következő romániai önkéntes csoport érkezését!” – nyilatkozta Luis Eduardo Gomez Espinoza, a Törökországi Adventista Alapítvány koordinátora. Továbbra is együttműködünk velük. Júliusban önkéntesek egy újabb csoportja indul Hatay térségébe.

Ez a humanitárius projekt ékesszóló példája annak az erőnek és hatásnak, amit a keresztény hit gyakorolhat a világunkra. Reméljük, hogy ifjaink példája másokat is arra bátorít majd, hogy az életüket szenteljék embertársaik szolgálatára és az isteni szeretet hirdetésére ezen a világon. „Akinnek pedig van miből élnie e világon, és elnézi, hogy az ő atyjafia szükségben van, és elzárja attól az ő szívét, miképpen marad meg abban az Isten szeretete?” (1Jn 3:17). „A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk” (Gal 6:9).

Egyetemünk diákjai megértették, hogy tanulás és szolgálat nemcsak az országhatárainkon belül zajlik. A törökországi projektben részt vevő bátor és nyitott ifjakhoz most más szakok hallgatói is csatlakoznak. A pasztorál-teológia szak diákjainak az idén Ausztriában adódott alkalmuk megismerkedni egy diaszpórában működő adventista gyülekezet tevékenységével. E tapasztalat által közelebb kerültek a nemzetközi keresztény közösségekhez, alaposabb rálátást nyertek a kulturális különbségekre, de a lelki kihívásokat is megismerehették, amelyekkel egy tőlünk eltérő környezetben működő gyülekezet szembesül.

Az elmúlt évben az Óvodai és elemi iskolai pedagógia-szakos hallgatók Spanyolországban meglátogatták a Saguntóban működő adventista egyetemet, és a helyi tanárok előadásain vehettek részt. Ezáltal alkalmuk nyílt az elméleti tudást a gyakorlattal összekapcsolva megismerni a nemzetközi környezetben alkalmazott, még újdonságnak számító oktatási módszereket. Az egyre inkább átjárható világban ezek a tapasztalatok arra bátorítják a diákjainkat, hogy eltekintve saját elvárásaiktól, különböző környezetben vállalják a szolgálatot és a tanulást. A nemzetközi mobilitási programokon való részvételük által ezek az ifjak nemcsak akadémiai ismereteket és képességeket szereznek,

hanem kulturális bölcsességet és érzékenységet is, így ők maguk válnak a változás és a szeretet ügynökeivé ebben a globalizált világban.

A mobilitási és gyakorlati projektek az idejében sem maradnak el az Adventus Egyetemen. Új helyszíneket választottunk, hogy bevonhassuk a diákokat és az oktatói kart a Hetednap Adventista Egyház különböző osztályainak tevékenységeibe. Bár nem mindannyian tagjai az Adventista Egyháznak, akik elindulnak egy ilyen utazásra, hazatéréskor mégis mind ragaszkodnak az értékeinkhez. Máris megszerveztük azokat a csoportokat, amelyek elutaznak majd Spanyolországba (zenei táborba), Németországba (az Inter-Európai Divízió által szervezett nemzetközi ösker táborba), Magyarországra (a Transz-Európai Divízió által szervezett nemzetközi ösker táborba), és Peruba (missziómunkára). A következő évben új nemzetközi tanulási és szolgálati lehetőségeket fogunk kipróbálni.

Isten kezébe helyezzük diákjainkat, hogy oltalomban és vezetésben részesüljenek, de különösen azért imádkozunk, hogy Isten gyarapítsa tapasztalataikat, hogy a lehető legjobb eredményeket éri el. Továbbá meghívlak, hogy imában ti is támogassátok őket, hogy az életük és a körülötük élő emberek élete örökre megváltozzon.

Jézushoz hasonlónak lenni többek közt azt jelenti, hogy az emberek felé kell fordulnod, túl kell látnod a körülményeiken, ki kell nyújtani a kezét, hogy felemelhesd az embertársadat. Tedd jobba a világot! Søren Kierkegaard, dán filozófus mondta: „A boldogság ajtaja kifelé, a körülöttek élők felé nyílik.” Ez ránk is érvényes. Minden nap arra hívtunk, hogy hozzájáruljunk a jóság terjedéséhez. ■

JÉZUSHOZ HASONLÓNAK LENNI AZT JELENTI, HOGY AZ EMBEREK FELÉ KELL FORDULNOD, TÚL KELL LÁTNOD A KÖRÜLMÉNYEIKEN, KI KELL NYÚJTANOD A KEZED, HOGY FELEMELHESD AZ EMBERTÁRSADAT. TEDD JOBBÁ A VILÁGOT!

Luiza Capotă, projektmenedzser, Adventus Egyetem

A JELENÉSEK KÖNYVÉT ÁTSZÖVŐ VÖRÖS FONAL (I)

Több aranyfonal szövi át az ihletett Jelenések könyvének fejezeteit és témáit. Egyes kutatók szerint azonban a vörös fonalat a hamis imádattal szembeállított igazi imádat képezi. Egy másik vörös fonál lehetne a keresztény egyház századokon átívelő útvonalának profetikus bemutatása, kezdve az apostoli egyházzal – mint menyasszonnyal – egészen a Völegény dicsőséges eljöveteleig.

De vajon mi Isten legfőbb érdeke a jövőbeli események bemutatására vonatkozóan? Mi az a legfontosabb cél, ami a különféle fonalakat egybefogja egy igazi, lényegi, vezetést nyújtó „vörös fonallá”?

Nem hiszem, hogy Istennek lett volna fontosabb célja, mint az emberiség megváltási tervének pontos és tökéletes teljesítése. Ebbe csoportosulnak az Úr összes céljai, amelyek kifejezik végtelen szeretetét, bölcsességét és hatalmát, hogy Ézsaiás próféta is csodálattal jelentette ki: „Uram, te vagy Istenem, magasztallak, dicsérem nevedet! Mivel csodat cselekvél, örök tanácsaid hűség és igazság” (Ézs 25:1).

Ennek a tervnek az egyik szemléltető, előremutató formája a ceremóniális törvény. Kezdetben Isten által megtartott leckeént indult, amikor az Éden kapujában feláldozta az első bárányt, s ezzel Ádámnak és Évának felkínálta a bárány bőrét a saját maguk által fügefalevelekből készített ruházat helyett, mintegy ékesszólóan bemutatva a feddhetetlenség ruháját a haszontalan, emberi megoldások helyett. A bárány feláldozásának ezen alapvető jelképe a továbbiakban megerősítést nyert a ceremóniális törvényben, amely nem más, mint a kivonuláskor Izrael népének jelképek által adott prófécia, amely az ember szintjén közölte a megváltási tervet. Hasonlóképpen a szentsátor is a különálló részeivel, bútorzatával és szertartásaival mind ennek a nagy tervnek a miniatűr bemutatása. Ez a terv tartalmazta az évenkénti hét ceremóniális ünnepet, a megváltási terv fontosabb hét eseményének profetikus szemléltetését. Az ünnepek az újtestamentumi időkben teljesebbek be, miközben maguk az ünnepek megszűntek Krisztus kereszthalálakor (mivel állatáldozatokat követeltek), viszont az üzenetük fennmaradt.

Nincs is érdekesebb dolog a történelmi események között, mint a Földre vonatkozó isteni terv hajszálpontos teljesebbé. Isten megengedte, hogy a jó és gonosz tudásának fája meghozza romboló gyümölcseit és hatásait

mind az ember, mind pedig a körülötte levő világ életében, mintegy tiszteletben tartva az ember döntését és szabad akarathoz való jogát. Mint tudjuk, ezáltal bolygónk kísérleti területté vált, ahol Sátánnak meg lett engedve, hogy bebizonyítsa: az Isten és az Ő törvényei és elvei iránti teljes engedelmisségen kívül létezik egy magasabb rendű jólét elnyerésének lehetősége is. Ennek tudható be, hogy földünket elárasztották a különféle vallások, ideológiák és filozófiák, amelyek bizonyos időkben – főleg a piramis-típusú hierarchiákban – egyetlen embert magasztaltak és emeltek isteni rangra (mintha beteljesedett volna a kígyó ígérete: „olyanok lesztek, mint Isten”), a néptömegeket pedig engedelmes rabszolgákká tették, akiknek teljesíteniük kellett „istenségeik” összes álmát és szeszélyét.

Az ehhez hasonló kísérletek sajnálatos kudarcra nem egyéb, mint a Prédikátor könyvében több ízben is kijelentett következtetés igazolása, mely szerint: „Minden hiábavalóság és a léleknek gyötrelme” (Préd 1:14). Vagyis: minden, ami „sine Deo” (Isten nélküli), ki van téve az érvénytelenségnek. Bár úgy tűnik, hogy a megpróbáltatások közepe az emberiség még nem merítette ki leleményességének és erejének teljes készletét, mégis a történelem végén egyre inkább megfigyelhető a fáradtság, a derűlátás elvesztése és az értékes erkölcsi eszményképek egyre hangsúlyozottabb hiánya. Az általános gondolkodásmódban feltűnt egy ellensúlyozó magatartás, a „laissez faire, laissez passer” („lesz, ami lesz”), mivel amúgy sincs mit tenni. Igaz, hogy nagyon sok múltbeli kudarc és rom már szemmel nem érzékelhető, mivel a múlt törmelékeit az „újdonság” újrarahasznosítja, és sikeresen beépíti az új szerkezetekbe, a sebhelyek azonban mégis megmaradnak. Ellenben ugyanezen a földön Isten az egyedüli biztos alapra, Jézus Krisztusra építi fel templomát.

„Ézért így szól az Úr Isten: Ímé, Sionban egy követ tettem le, egy próbakövet, drága szegletkövet, erős alappal, aki benne hisz, az nem fut!” (Ézs 28:16).

Mielőtt belépnénk a Jelenések könyvében leírt építmenybe, röviden megemlítyük azokat a módokat, amelyek által elkezdődött és folytatódik Isten templomának építése.

A templom építése

„És szólj néki, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura, mondván: Ímé, egy férfiú, a neve Csemete, mert csemete

támad belőle, és megépíti az Úrnak templomát! Mert ő fogja megépíteni az Úrnak templomát, és nagy lesz az ő dicsősége, és ülni és uralkodni fog az ő székében, és pap is lesz az ő székében, és békesség tanácsa lesz kettőjük között” (Zak 6:12-13).

Az Ótestamentumban kizárólag csak Zakariás próféta könyve utal a „béketanácsra”, amelyen isteni Személyek vettek részt, amikor a távoli örökkévalóságban megszületett a megváltási terv. Ezt a tervet Pál apostol több levelében „titoknak” nevezi: „Ama titkot, mely el vala rejtve ősidők óta és nemzetségek óta, most pedig megjelentetett az Ő szentjeinek” (Kol 1:26).

E terv alapján „egy Ember”, akinek neve „Csemete”, azt a küldetést kapta, hogy építse fel az Úr templomát. Nyilvánvaló, hogy Jézus testet öltéséről van itt szó.

„És származik egy vesszőszál Isai törzsökéből, s gyökereiből egy virágszál nevededik” (Ézs 11:1).

Csakhogy földi munkássága során a Megváltó egyetlen szó szerinti templomot sem épített. Jézus az Úr templomát két sokkal fontosabb értelemben építette meg, mint tette volna egy kőtemplom megépítésével.

Jézus élő templomot épített élő kövekből, víztől és lélektől újjászületett emberekből. Mondhatnánk, hogy lényegében ez egy kisebb templomokból álló templom, mivel mindegyik hívő egy-egy élő templom, akiben a Szentlélek lakozik. Egy ilyen templomot elsősorban azért nem lehet elpusztítani, mert szilárd alapokkal bír, másfelől pedig azért, mert az elpusztítására tett próbálkozások minden esetben az egyház terjedését eredményezték. Ahová eljutottak az elüldözött keresztények, ott új keresztény gyülekezeteket alapítottak.

A másik mód, amely által Jézus az Úr templomát építette: élete által betöltötte azt a profetikussá, jelképes üzenetet, amelyet előbb a szentsátor, később pedig a templom képviselt.

Erre a párhuzamra utalt Jézus, amikor a zsidók jelet követeltek Tőle: „Felele Jézus és monda nékik: Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt.

Mondának azért a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt megépíted azt? Ő pedig az ő testének templomáról szól vala” (Jn 2:19-21).

A szentsátor három különálló része az Úr Jézus munkásságának három fontos szakaszát mutatja be:

- ♦ A pítvar, a szentsátor külső, látható része a két bútor-darabbal – az oltárral és a mosdómedencével – Jézus három és fél éves nyilvános munkásságát jelképezi. Ezt az időszakot két fontos esemény határozta meg: Jézus keresztsége munkásságának kezdetén, és keresztáldozata földi tevékenységének végén.
 - ♦ A Szentély a Megváltó által végzett szolgálatot következő szakaszát jelképezi, ami a mennybemeneteltől egészen 1844-ig tartott, mely idő alatt Jézus a lelki táplálékot szolgáltatotta (ezt jelképezte a kenyerek asztala), közbenjárt az imák meghallgatása érdekében (ezt jelképezte a tömjénező oltár), és támogatta a keresztény bizonyágtevést az emberek között (ezt a szolgálatot az arany gyertyatartó jelképezte).
 - ♦ A Szentek Szentje az 1844-ben elkezdődött vizsgálati ítéletet jelképezi, amit majd Jézus dicsőséges visszajövetele fog követni. Ebben a szakaszban Jézus közbenjár azok érdekében, akik az Ő érdemei alapján mondtak le bűnös életükről.
- Ennek tudható be, hogy a Jelenések könyvében számos utalást találunk a mennyei Templomra vonatkozóan. ■

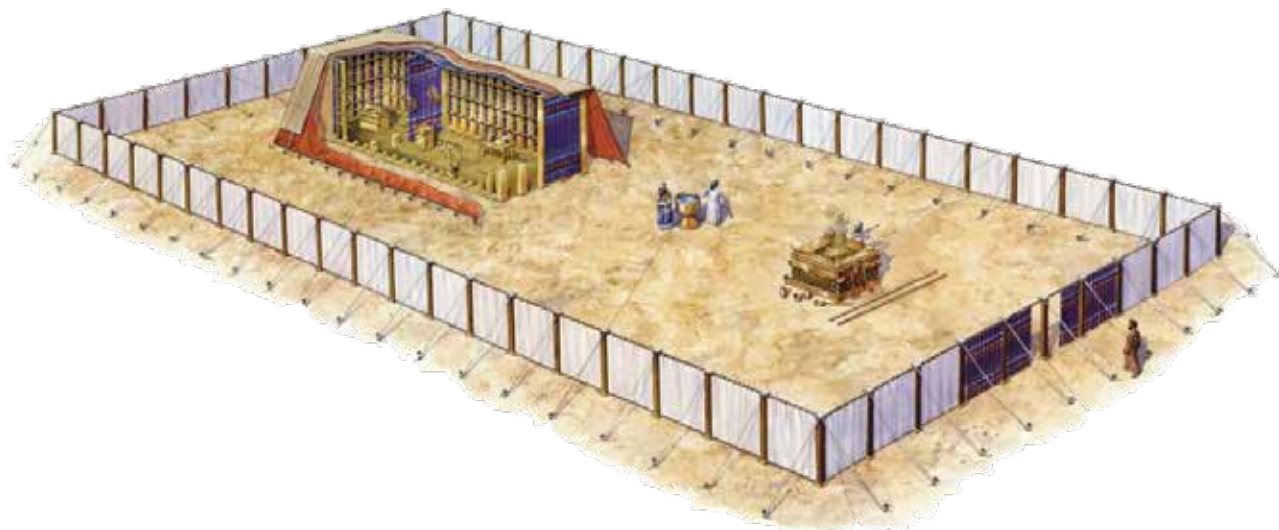
A MEGVÁLTÁS TERVE EMILIAN NICULESCU

NEM HISZEM, HOGY ISTENNEK LETT VOLNA FONTOSABB CÉLJA, MINT AZ EMBERISÉG MEGVÁLTÁSI TERVÉNEK PONTOS ÉS TÖKÉLETES TELJESÍTÉSE.

(folytatjuk)

Emilian Niculescu, nyugdíjas lelképásztor

„MEGHARAGUDOTT AZ ASSZONYRA”

Jelenések 12. fejezete valószínűleg az egyik legterjedelmesebb krónika a Bibliában és a Biblián kívül. Megtaláljuk benne annak a háborúnak a leírását, amely a mennyben zajlott még a Föld teremtése előtt.

E krónikát olvasva megtudjuk, hogy a kerubból lett Lucifer fellázadt Isten ellen, és álnok propagandát indított az angyalok körében, akiknek egyharmadát a maga oldalára állította és a Teremtő ellen fordította. Ezzel kirobantotta a háborút, aminek végén a hűtlenek kivették a mennyből (3-9. v.).

A 12. fejezetben található krónika azzal a földi tevékenységgel folytatódik, amit „ama régi kígyó végzett, aki nevezetiek ördögnek és a Sátánnak, ki mind az egész föld

**GYŐZTESEK
A SÖTÉTSÉG
FELETT
STEFAN RADU**

kerekességét elhiteti” (9. v.). Már a Biblia első lapjain értesülünk róla, hogy a kísértőnek sikerült lépésről lépésre bűnre csábítania Évát és Ádámot, az Isten által teremtett első emberpárt, ami az emberiség bukásához vezetett.

Ellenben Sátán azon próbálkozása, hogy az elbukott angyalokhoz hasonlóan az embert is a maga oldalára állítsa, csak részben teljesedett, mivel Isten megígérte, hogy vizsályt szerez az ember és az álnok ellenség között (1Móz 3:15).

Jelenések 12. fejezete fényes eseményeket is tartalmaz. Igazából ez a fejezet Krisztus egyházának leírásával és bemutatásával kezdődik: „Egy asszony, aki a napba vala felöltözve, és lábai alatt vala a hold, és az ő fejében tizenkét csillagból korona” (1. v.). A későbbiekben pedig le van írva, hogy az asszonytól Fiúgyermek született a földön, aki végül Isten trónjára ült.

Itt az Üdvözítőről van szó. Jézust a sárkány már születése előtt megpróbálta elpusztítani, de ezt a menny megakadályozta. Az Ember Fia földünkről távozóban maga mögött tudta azt a megváltói szolgálatot, amit az általa megalapított egyháznak hirdetnie kell.

Az asszony „napba öltözött”, ami a Fedhetetlenség Napjától áradó újtestamentumi evangélium fényére utal. Továbbá „a lábai alatt vala a hold” – ez a Megváltó születése előtti, ótestamentumi korszakot jelképezi. Emellett „az ő fejében tizenkét csillagból korona”, ami nyilvánvalóan az apostoli egyház hitelvi és szervezeti alapjára vonatkozik. Az Úr egyháza ilyenformán a hitre és a teljes Szentírás hirdetésére épül.

Amikor a sárkánynak nem sikerült elpusztítania azt, akit halálosan gyűlölt, és aki ellen a mennyben harcolt, belekötött az asszonyba, Krisztus testébe, a hűséges egyházba, és üldözni kezdte azt egészen a vértanúságig. Viszont a győzelmet nem a sárkány, hanem azok vívják ki,

akik Mihály, a Győztes fejedelem mögé sorakoznak: „És ők legyőzték azt a Bárány vééréért, és az ő bizonyágtételüknek beszédéért; és az ő életüket nem kímélték mind halálíg” (11. v.).

Az idő múlásával a sárkány haragja egyre hevesebbé válik, végül pedig háborút indít az asszony maradéka ellen, azon hűségesek ellen, akik a történelem végső szakaszában Krisztust hirdetik. Itt egy totális, világszéles háborúról van szó a maradék ellen. Mindig is haragudott az asszonyra, folyton rosszat forralt ellene, próbálta elpusztítani, de a vég, az utolsó nemzedék idejében háborút indít ellene.

Miért? Számos oka van rá, de csak kettő van megemlítve: (1) megtartja Isten parancsolatait és (2) Jézus Krisztus bizonyágtételét. Az itt említett bizonyágtételt Jelenések 19:10 verse a „prófétaság lelkével” azonosítja.

Nincs is szükség túl sok magyarázatra. Isten parancsolata az erkölcsi törvény vagy a Tízparancsolat. De miért kell Sátánnak háborút indítania a parancsolatok miatt? Miért zavarja, hogy a „kereszténység” elfogadja a Tízparancsolatot? A negyedik parancsolat, a szombat parancsa az egyedüli, ami isteni pecsétként működik, mivel tartalmazza az Ő nevét – „Úr”, isteni minőségét – „Teremtő”, és felségterületét – „mennyen és földön”.

Ezt az isteni jelet fogadta el a Hetednap Adventista Egyház, ezt hirdeti mindenütt a világon. A szombat figyelmen kívül hagyása sötétségben tartja az embereket a Teremtőre és az emberiség eredetére vonatkozóan, s így kiteszi az emberiséget a sárkány jelének, ami az általa sugallt hamis, emberi szombat elfogadása. Hogyan kedvelhetné hát azokat, akik határozottan ellenállnak a tanításainak?

De miért kell háborút indítania csak azért, mert egyesek „megtartják Jézus Krisztus bizonyágtételét”? Gondoljunk a mi korunkban írt összes prófétai anyagra, és arra, hogy mindezek bemutatják Isten művét a kezdetektől a vég idejéig, és feltárják a Krisztus és Sátán közt dúló ellenségeskedést. Sátánt felettébb zavarja, hogy ez az egyház rendelkezik „A nagy küzdelem” című könyvvel, amit terjeszt, és ezáltal fény derül álnokságaira, de különösen arra, hogy a jövőben hogyan próbálja majd becsapni a világot, és hogyan fog győzedelmeskedni az isteni szeretet.

Semmit sem gyűlöl jobban a szombatnál és a kinyilatkoztatott prófétai igazságnál. És gyűlöli azokat is, akik az isteni igazságok fényében élnek, és azokat hirdetik.

De reménységünk van: „Erőnkkel mi nem győzhünk, / Hamar lankadni szokott. / De vív ám a Hős éretünk, / Kit maga az Úr adott. / Kérdezed, hogy ki az? / A Jézus Krisztus az! / Zebaoth Isten Ő! / Az Úr és más nincsen! / Övé lesz a harcmező!” („Erős vár a mi Istenünk!” – *Üdv- és adventi énekek*, 279. sz.). ■

Dr. Ștefan Radu, nyugdíjas lelképásztor, a hittudományok doktora

„ÉNVELEM CSELEKEDTÉTEK MEG!” (MT 25:40)

Első tapasztalatomat a börtönszolgálatban sok évvel ez előtt szereztem. Az 1989-es forradalom után rokondaimtól egy Adventist Review előfizetést kaptam ajándékba, melynek az egyik számában valaki az Egyesült Államokból kifejezte óhaját, hogy levelezni szeretne. Írtam neki, és ő válaszolt. Az illető életfogytiglani börtönbüntetését töltötte.

Íme, a története röviden: féltékenységből meggyilkolta a feleségét, utána pedig öngyilkosságot kísérelt meg, de megmentették az életét. Az öngyilkossági kísérlete miatt enyhébb ítéletet kapott: megúsza a villamos széket, de életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték. Egy ideig leveleztünk.

Így tudtam meg, hogy az Egyesült Államokban is van Humanitárius Börtönszolgálat. Az említett személy egy amerikai lelkipásztorral bibliatanulmányokat folytatott, majd meg is keresztelkedett.

Közben megszakadt köztünk a kapcsolat. Teltek az évek. Ez idő alatt különféle szolgálatokat vállaltam. Egy adott pillanatban arra gondoltam, hogy már mindent kiprobáltam a börtönben végzett szolgálaton kívül.

A gyülekezetem néhány tagjával együtt elküldött szándéknylatkozataink több mint egy évet vesztegeltek az egyik felelős személy laptopján. Csakhogy az isteni időzés mindig tökéletes!

Végre elérkezett a pillanat, és beléphettem a zsilavai börtönbe. Emlékszem egy már rendszeresen bejáró testvérnő szavaira: „Ha belekóstolsz, sosem fogsz tudni lemondani róla!”

Első börtönlátogatásom után a testvéreim a gyülekezetben szinte egyhangúan tették fel a kérdést: „Milyen volt?” „Minden túlzás nélkül állíthatom, hogy úgy éreztem magam, mint a szombatiskolában” – válaszoltam.

Akkoriban a börtönszolgálat számára szerkesztett *Példabeszédek* című könyvet tanulmányoztuk. A tanító felvette a kérdést, a résztvevők pedig válaszoltak. És sokan vettek részt a találkozón.

Még mindig bejárok a börtönbe, noha testvéreim közül egyesek már megmosolyogják ezt a munkát. Eleinte úgy terveztem, hogy havonta két szombatot, utána pedig csak egyet szánok erre a szolgálatra. A pandémia alatt a Munténiai Egyházterületben Zoom-applikáción tartottuk a találkozókat. A fogvatartottak ezen időszak alatt nagyon sok örömben és áldásban részesültek.

ELLENÁLLHATATLAN FELHÍVÁS

EMLÉKSZEM EGY MÁR RENDSZERESEN BEJÁRÓ TESTVÉRNŐ SZAVAIRA: „HA BELEKÓSTOLSZ, SOSEM FOGSZ TUDNI LEMONDANI RÓLA!” ÉS ÚGY IS VOLT!

Rövid beszámoló végén arra szeretnék emlékeztetni mindenkit, hogy kapjunk egy talentumot: a befolyásoló képességet, amit felhasználhatunk jó vagy rossz irányban. Akaratlanul is befolyással bírnak embertársainkra.

Az Úr Jézus minden biztonnal nem fog adós maradni, ha törekszünk végezni az Ő munkáját. Ne feledjük a tanácsát: „Viselj gondot rá, és valamit ezen fölül ráköltesz, mikor visszatérek, megadom néked” (Lk 10:35). ■

Madry Măscă, önkéntes, Humanitárius Börtönszolgálat, Bukarest

RÖVID ÉRTEKEZÉS A SZÍVRŐL ÉS A SZÍV ÚJJÁSZÜLETÉSÉRŐL (I)

JELEN TANULMÁNY JAVASOLJA A SZERETETHÉZ, A BÉKÉHEZ ÉS AZ EGÉSZSÉGES ÉRZELMI VILÁGHOZ TÖRTÉNŐ VISSZATÉRÉST AZ ISTENNEL VALÓ EGYSÉG MEGTEREMTÉSE ÁLTAL, MÉG ANNAK ELLENÉRE IS, HOGY A KORÁBBI NEMZEDÉKEK ISTEN NÉLKÜLI ÉLETE MIATT GENETIKAI HAJLANDÓSÁGOT TANÚSÍTUNK A ROMLOTT ERKÖLCS IRÁNT.

Tanulmányunk az ember belső életéről (érzésekről, érzelmekről, érzelmi memóriáról – más szóval az emberi szívről) szól. „És az Istennek békessége, mely minden értelmet felülhalad, meg fogja őrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban” (Fil 4:7)

Áttekintés

Ha az ember őszintén tudna örülni, valahányszor egy társa vagy ellenfele az övéhez hasonló vagy akár még annál is nagyobb sikert ér el, ez felbecsülhetetlenül jótékony hatást gyakorolna a társadalomra, a családokra, és általában az emberi kapcsolatokra. Természetéből fakadóan az emberi agy hajlamos az irigykedésre (többé-kevésbé intenzív, ugyanakkor szinte érzékelhetetlen módon is). Amikor egy másik személy nagyobb sikert ér el, és mielőtt a racionalitás tudatosítaná, hogy vagy elfogadni, vagy visszaszorítani kellene ezt az érzést, már hatást gyakorolt az egész szervezetre. Hasonló folyamat zajlik a düh, a kudarc, a frusztráció, a gúny, az agresszivitás, az ellenségeskedés, az erőszak vagy a félelem esetében is. Az emberben ezek a külső ingerek automatikus vagy fél automatikus reakciókat váltanak ki, még mielőtt működésbe lépnének a racionális reakciók.

Ugyanakkor az emberi szív szinte összes reakciója (az érzések és az érzelmek) érzéki eredetű, melyet az agy egocentrikus, automatikus központja vált ki. És bár a lelkiismeret vagy a gondolkodás, amely az ember lelki világának magasabb szintjeit képezi, meg tudja fékezni a helytelen érzelmi hajlamok kibontakozását, maguknak az érzelmeknek a megjelenését egyszerűen nem tudja elkerülni. Ez sok esetben ösztönzi, erősíti az elménket, de ha az ésszerűség nem tesz meg mindent ezeknek az érzelmeknek az elfojtása érdekében, arra készíti az elménket és a szervezetünket, hogy felvállalja a nyílt konfliktust, az agresszív beszédet, az erőszakot, a versengést vagy a megtorlást.

Ennek ellenére az érzelmek még abban az esetben is hatással vannak a szervezetünkre, ha elfojtjuk vagy igyekszünk elkerülni a magatartásunkra gyakorolt hatásukat. Az érzelmek emléke rögződik az emberi lélekben, és meghatározza a jövőbeni

dőbeli reakciókat. Ez a folyamat már azóta zajlik, mióta az emberi faj megszakította az Istennel való egységét. Jelen tanulmány javasolja a szeretethez, a békéhez és az egészséges érzelmi világhoz történő visszatérést az Istennel való egység megteremtése által, még annak ellenére is, hogy a korábbi nemzedékek Isten nélküli élete miatt genetikai hajlandóságot tanúsítunk a romlott erkölcs iránt.

Rövid pontosítás

Ebben a tanulmányban megpróbáljuk meghatározni az érzelmeknek és azok hatásainak szerepét az egyén életére nézve az Istennel és az emberekkel ápolt kapcsolatban. Nem áll szándékomban elválasztani az emberi elmét vagy a racionális ítélőképességet az érzelmi világtól – amit a köznyelvben szívnek nevezünk –, mivel ilyes fajta megosztottság nem is létezik. Az érzelmek jelentik minden emberi cselekedet elsőrendű és legfontosabb ösztönző forrását, és elválaszthatatlanok az ésszerű gondolkodástól és a döntéshozó akartól. A logika és az érzelem kölcsönösen befolyásolják egymást. Az érzelmek – amelyek tulajdonképpen jól meghatározott, kikristályosodott és tudatos érzések – egy bizonyos irányba terelik a gondolkodást. Az így befolyásolt gondolkodás pedig vagy képes ellenállni, vagy nem, viszont sosem fogja tudni elkerülni, csupán valamelyest korlátozni az érzelmi megnyilvánulásokat.

Maga során a gondolkodás vagy új érzelmeket szül, vagy előhossa az érzelmi memóriában elraktározott reakciókat. Például: amikor eszünkbe jut egy számunkra kedves személy, örömet és elégtételt érzünk. Az illető mellett átélt érzelmek emlékeket hoztak létre, és ezeket újból átéljük, valahányszor rá gondolunk vagy találkozunk vele. Ezért ez a tanulmány nem választja el a gondolkodást az érzelmi átélésektől, mindazonáltal inkább ez utóbbiakra összpontosít. Az érzelmek az emberi agy képességei, reakciói, amelyek elsőrendű impulzusokat küldenek szét, s így aktiválják az egész szervezetet. Az érzelem energiával látja el a testet, megváltoztatja az arckifejezést, és cselekvésre készíti fel a szervezetet. (Például: féle-

lemérzetkor megnövekszik a pulzusszám, hogy a vér az izomzatba áradhasson. Az öröm viszont megnyugtat, csökkenti a stresszt, és kiegyensúlyozottabb cselekvésre ösztönzi a szervezetet.)

Az érzelmek az emberi létezés mozgatórugóját képezik. Az agy logikus gondolkodásért felelős területe azonosítja, elemzi, irányítja, serkenti vagy fékezi az érzelmeket. A szervezet az érzelmek hatása alatt önkéntelen, automatikus, de tudatos reflexekkel is reagálhat. A már tudatosult érzelmeket az akarat az egyén hitétől vagy érdekeitől függetlenül fékezi, vagy épp egy cselekvési terv kidolgozásával támogatja meg. A gondolkodás meghatároz, tudatosít és tervez, viszont az érzelem az, ami ösztönöz és munkába állítja az agyat, a szomatikus- és az endokrin rendszert – következképpen az egész szervezetet. És ez ismétlődik meg minden emberi cselekvés esetében.

Az érzelmek épp olyan fontosak az emberi lét szempontjából, mint a motor az autó számára. Bár még szükség van kormányműre, szenzorokra, mérőműszerekre, elektronikus központi vezérlőrendszerre is, ami összehangolja az autó bizonyos alkatrészeinek működését, mégis egyedül a motor az, ami mozgásba hozza a járművet. Maga Jézus mondta: „Mert a szívnek teljességéből szól a száj” (Mt 12:34). Az érzelmek néha általunk is helytelennek tartott cselekedetekre készítetnek. Többnyire arra törekszünk, amit szeretünk, azt keressük, ami pozitív hatással van ránk, az általunk vonzónak tartott dolgokról álmodozunk, és azt szeretjük, ami nekünk is megfelel. Ez természetes. A logikus gondolkodás mindezeket ellenőrzés alatt tartja. A nevelés, még a legspártaibb is, képes elnyomni az érzelmeket, más irányba terelni jelentőségüket és erejüket, és képes szabályozni az olyan érzelmeket is, mint a félelem, a frusztráció, vagy a büszkeség. De ezzel egy időben ezt a spártai életmódot is olyan érzelmek motiválják, mint az önuralom eredményeként átélt megelégedettség, vagy siker esetén az elfogultság és büszkeség elfojtása, leplezése okozta elégtétel.

Az érzelmek és azok hatása biztosítja az emberi élet szépségét, sokszínűségét. Öröm vagy félelem nélkül elképzelhetetlen az élet. Az érzelmek nagy tettekre készítetnek, ötleteket, terveket szülnék, nyilvánvalóan serkentik a kreativitást és az emlékezőképességet, ugyanakkor konfliktusokat, háborúkat vagy gyilkosságokat is kirobbanthatnak. Az érzelmek képezik a művészeti alkotások forrását is. Vannak velünk született, elsődleges érzelmek (félelem, csalódás, szomorúság, öröm, meglepődés, düh), és vannak másodlagos érzelmek (szégyenérzet, büntudat, büszkeség, féltékeny-

ség, arrogancia), amelyek 2–3 éves korban alakulnak ki. Némelyek automatikusan (mint például az elsődleges érzelmek, amelyek nem tudatos reakciók), vagy félig tudatosan alakulnak ki (féltékenység, öröm, arrogancia). De vannak teljesen tudatos reakciók is, mint a szégyenérzet, a büntudat és a büszkeség. A fontosabb érzelmi reakciókat nem önerőből hozzuk létre, hanem egyszerűen maguktól alakulnak ki. A döntéshozó akarat az, ami megfékezi, vagy épp elősegíti a cselekvést egy bizonyos érzelmi reakció nyomán.

Bizonyos érzelmek kialakulását nem tudjuk befolyásolni. Korlátozni igen, de teljesen megakadályozni nem vagyunk képesek. Tehát állandó küzdelem dúl az érzelmeink és a gondolkodásunk között, amennyiben ez a kettő nincs összhangban (és ez a legtöbb esetben így is van). Gyakran megessük, hogy szakadék keletkezik a gondolkodás és az érzelmek között, az agyunk által megértett dolgok (racionális, logikus elemzés), és a szívünk vágyai között. Például: „Gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint; de látok egy másik törvényt az én tagjaimban, mely ellenkezik az elmém törvényével” (Róm 7:22-23). Az alábbiakban az emberi természet azon elemére térünk ki, amely Isten megismerése nyomán tudatosul bennünk.

Az érzelmek hitelessége

Legyen bármilyen jó egy cselekedet, ha a háttérben jószággal ellentétes érzelmek lapulnak, akkor hiteltelen, nem igazi. Ha szépen mosolygunk valakire, miközben gyűlöljük őt, magatartásunk nem egyéb hamis csengésnél. A cselekedet akkor hiteles, valódi, ha vele megegyező érzelmi töltettel rendelkezik. Az érzelmek hitelességet biztosítanak a cselekedeteinknek. „És ha vagyonomat mind felétem is... szeretet pedig nincsen én bennem, semmi hasznom abból” (1Kor 13:3). Természetes, hogy a szeretet több egyszerű érzésnél.

Az vagyok, amit gondolok, vagy amit érzek?

A stabil érzelmek (ismételt, tanult érzések, amelyek akkor lépnek működésbe, amikor találkozunk valakivel, egy tervvel, stratégiával, állattal vagy tárggyal) teszik lehetővé a cselekvést, vagy készítetnek cselekvésre. Erőt nyújtanak a szervezetnek (a hormonok, a pulzus, a véráramlás, a testhőmérséklet és az izomzomások által), és a memóriával

AZ ESZMÉNY VISSZASZERZÉSE GABRIEL NAN

AZ ÉRZELMEK NAGY TETTEKRE KÉSZÍTETNEK, ÖTLETEKET, TERVEKET SZÜLNEK, NYILVÁNVALÓAN SERKENTIK A KREATIVITÁST ÉS AZ EMLÉKEZŐKÉPESÉGET, UGYANAKKOR KONFLIKTUSOKAT, HÁBORÚKAT VAGY GYLKÖSSÁGOKAT IS KIROBBANTHATNAK.

együtt alkotják a „szívet”. „Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is” (Lk 12:34) – mondja Jézus, amivel tulajdonképpen azt jelenti ki, hogy mi, emberek szeretjük tárházunkat, szenvedélyesen ragaszkodunk hozzá, azonosulunk vele, mivel fáradoztunk érte (ami szintén hedonista magatartásra utal).

A szív az érzéseinket képviseli. Noha azt gondoljuk, hogy van jobb út is, a legtöbb esetben afelé hajlunk, amit szeretünk és elégtételt nyújt. Gondolataink általában azt jelentik, amit megtapasztaltunk, megtanultunk, vagy elterveztünk. Amit gondolunk, az neveli, szervezi az érzéseinket. Szelektálja az érzelmeket, logikus és érett formát nyújt azoknak. Mindezek mellett az érzelmeink fogják megalapozni a cselekedeteinket (ezek már létező érzelmeik, bizonyos cselekvések nyomán előrevetíthető jutalmak). Lelkiismeretünk által nagymértékben elfogadott érzéseink belső, intim lelki világunkat tükrözik. Ha a lelkiismeret nem fogadja el, amit szeretünk, ami megfélemlít, vagy amit általában érzünk, belső konfliktus alakul ki, amit tudatosan vagy öntudatlanul fenntartunk, és ami lelki károkat vagy egyensúlyvesztést okozhat. Az érzelemlátás és a logikus gondolkodás tehát kölcsönösen befolyásolja egymást, és az ebből származó eredmény általában megegyezik azzal, amit érzünk, és amik vagyunk valójában.

Az érzelem – kvalitás vagy debilitás?

Vajon Jézus fontosnak tartotta az érzelmeket? Érzelmeikkel együtt teremtett bennünket, vagy az eredeti teremtéstől való eltávolodásunk következményeiként tekint rájuk? A Megváltó több ízben is kifejezte törődését az ember érzelmei iránt. „Ne sírj!” – mondta többször is. „Ne féljete!” „Irgalmat akarok, nem áldozatot!” „Örüljete!” Az irgalmas szamaritánus példázatát a szamaritánus iránti szánalomra építi fel, hogy cselekvésre késztesse. Az ember szánalmat érez a megsebesült személy iránt, ezért nemcsak logika alapján elemzi a helyzetet. Empatikus irgalmat érez. A csupán ésszerűsége alapuló elemzés arra készítette volna, hogy minél előbb elhagyja a helyszínt. Itt azonban be van mutatva a jótett hitelessége, ami még az ésszerűség ellenére is irgalmas szívből fakad. Logikai szempontból nem igazán előnyös jót tenni egy téged lenéző zsidó emberrel.

A szamaritánus szánalmat érez, amit a gondolkodásmódja felfog és támogat is. A cselekvési tervet a gondolatok készítik elő, így válik az irgalom tudatossá, vágyottá, elfogadottá, s nem marad csupán a mulandó érzelmi kitörések szintjén. A gondolkodásmód az érzelmeik oldalára áll, és noha az ént veszteség éri, az érzelem hitelessé, valódivá válik, mivel a lelkiismeretet is munkába állítja. Valójában egyetlen olyan érzelem sem teljes, amely nem érinti a lelkiismeretet, mivel az érzelmeiket annak függvényében raktározzuk el a memóriánkba, hogy azt mennyire fontosnak ítélte meg a lelkiismeretünk. Láthatjuk tehát,

hogy milyen fontosságot tulajdonított Jézus a lényünket jó cselekedetekre készítető, stabil érzelmeinknek.

Ott van például a szőlőtő példázata: „Ezeket beszélték nekem, hogy megmaradjon ti bennetek az én örömmöm, és a ti örömtököket beteljék” (Jn 15:11). Jézus irgalmat tanúsít az Őt letartóztató katona iránt, gyöngéden meggyógyítja a fülét, ami bizonyítja, hogy stabil érzelmei készítették cselekvésre. Ezek a cselekedetek nemcsak a logikus gondolkodás eredményei, különben nem lennének hitelesek, hanem csupán színlelnének. Jézus nem önös érdekből gyógyította meg bántalmazóját – az irgalom és a jó cselekvése motiválta. Amit mi szeretetnek nevezünk, az nem szeretet, ha nem társul érzellemmel. Jézus minden ok nélkül volt képes sírni Jeruzsálem felett, sem körülmény, sem beteg ember látványa nem készítette őt sírásra, de még csak balesetet sem szenvedett. Egyszerűen csak azért sírt, mert tudta, hogy mi fog bekövetkezni. Szánalmat érzett a város iránt, habár tudta, hogy épp ez a város fogja Őt halálra ítélni.

Ebben az esetben a hiteles, valódi érzelem megmentő erővel bír. Jézus nem szégyellt nyilvánosan sírni, még akkor sem, ha ezzel csalódást okozott az Őt éljenzőknek. Mély érzelmet élt át, ami sírásra készítette, és ezt nem szégyellte ki is mutatni. Jézusnak is voltak stabil, egészséges érzelmei, és ezek az érzelmeik cselekvésre készítették. Az érzelmeik tehát nem jelentenek terhet, amitől szabadulnunk kell, hanem emberi lényünk alapvető, elsődleges megnyilvánulásai. Ezekkel lettünk teremtve. A különbség csak az, hogy az érzelmeink már nem úgy működnek, mint az ember teremtésekor.

Érzelmeink egészséges iránymutatók?

Ki vagy mi váltja ki az érzelmet az emberben? Miért reagálunk érzelmi alapon, és miért nem az ésszerűség vezérel? Sajnos az ember az Istentől való elszakadása óta az érzékeire támaszkodik, érzelmei a gyönyörök és a fájdalmak között, az érzékek tengelyén mozognak. Hajszolja az élvezeteket, miközben menekül a fájdalom és a kényelmetlenség elől.¹ Ilyennek születünk. Ezen nem tudunk változtatni, mert magától alakul ki bennünk. Ez az érzelmi inger nevelés által átirányítható, visszaszorítható, teljesen azonban nem lehet megakadályozni a megjelenését. Az ember érzelmi irányultsága alapvetően szubjektív és egocentrikus.² Ha a személyes érdek úgy kívánja, kiváltja az érzelmeiket, különben nem. Félelmet, szomorúságot, gyönyört, csalódást csak akkor érzünk, ha a külső és belső ingerek sértik az énünket, személyes érdekünket és a rólunk kialakított képet. Más szóval, érzelmi világunk csak egocentrikus alapon lép működésbe.

A külső és belső ingereket elemző, érzelmeiket kiváltó mechanizmus, amely önkéntelen (automatikus) érzelmi rendszereket működtet, szubjektív és egocentrikus, de nem is lehet másfajta. Érzelmeiket vált ki belőlünk, ha feltűnik egy olyan inger, amely személyesen bennünket,

érdekeinket vagy hozzánk közel álló személyt érint. Csak akkor félünk, ha mi, vagy egy hozzánk közel álló személy kerül veszélybe. Akkor érzünk szánalmat, ha azonosulunk egy adott helyzettel vagy személlyel. Akkor örülünk, ha valaki a mi érdekeinket szolgálja.

Az elsődleges érzelmeket az elsődleges, automatikus és egocentrikus agyi elemzési terület váltja ki. Énünk, szubjektívitasunk határozza meg ezeket az érzelmeket. Továbbá van egy másodlagos elemzési rendszer is az agyban, amely az ingereket és az adódó helyzeteket átszűri a figyelem és az ésszerűség szűrőjén, s ezek alapján alakítja az érzelmek kiváltását.³ Ez utóbbi mechanizmus lassúbb, és általában az elsődleges rendszer után lép működésbe. Ennek tudható be, hogy azon túl, hogy mit szeretünk volna, mi mégis érzünk szánalmat, örömet, félelmet, frusztrációt, csakhogy mindezt önző indítatásból. Még a látszólag ez alól kivételt képező együttérzést is az úgynevezett tükörneuronok serkentik, amelyek egy másik személy helyzetét elemezve próbálnak bennünket is hasonló helyzetbe hozni, s ezzel váltják ki vagy a szánalom vagy az öröm érzését. Tehát még az együttérzés is az önzés bizonyos paraméterei között működik, mivel ilyen a mi érzelmi természetünk. Nincs más kiváltó mechanizmus. Csak a tudatos érzelmek (szégyenérzet, büntudat és büszkeség) a gondolkodás eredményei, de ezeket akár ki is tudjuk iktatni.

Mindezek mellett azonban képesek vagyunk akár költséges jó cselekedetekre is, az önzéstől, az együttérzéstől,

vagy az önmagukról alkotott képtől indítatva. Ezenkívül az öröm, a gyönyör, az elégedettség, a tárgyak vagy közeli személyek iránti szeretet szintén érzelmek. Ezek energiával töltenek fel, és elvárt, nagyon szép tettekhez vezetnek, természetüknél fogva azonban mégis egocentrikus érzelmekről van szó. „Mint megfertéztetett ruha minden mi igazságaink...” (Ézs 64:5). Az érzelmeink összességében szubjektívek, önzők, és java részt automatikusan működnek. „Kicsoda szabadít meg engem a halálnak testéből?” (Róm 7:24). „Ha azért ti gonosz létekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni...” (Lk 11:13) – mondja Jézus. Egy másik helyen pedig: „A gonosz ember az ő szívének gonosz kincseiből hozza elő a gonoszokat” (Mt 12:35).

Az ember komoly tanulmányozás révén képes elsajátítani a helyes gondolkodásmódot, mégis amikor személyes érdekei sérülnek, felüti fejét a félelem, az irigység és a harag, a logikus gondolkodás pedig károsul, ezért hajlamos a dühre vagy szomorúságra, az irigységre vagy bármilyen más érzelmre, ami felgyorsítja a szív dobogását. „És ha jövődőt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is... szeretet pedig nincsen én bennem, semmi vagyok” (1Kor 13:2) – mondja Pál. Amióta az emberi faj eltávolodott Istentől, a szívünk csak önös érdekből reagál érzelmi alapon. Ha Isten még a szívünkben lakozna, az érzelmeinket kiváltó mechanizmus nem önző módon működne, hanem Ő irányítaná érzelmi reakcióinkat. Szánalmat éreznénk az iránt, aki iránt Ő is szánalmat érez, örülnénk annak, aminek Ő is örül, és gyűlölnénk azt, amit Ő is gyűlöl, érzelmi világunk pedig nemcsak az önzés beszűkült területére korlátozódna, hanem kiterjedne mindarra, amire Isten figyelme és hatalma is kiterjed.

Ebben az esetben kiegyensúlyozottá válna az érzelmi világunk. Nem éreznénk frusztráltságot, nem félténénk saját életünket, nemcsak saját sikerünknek örülnénk, és nem válnánk szorongóvá, depresszióssá. Olyan lenne a szívünk, amilyenre a Jelenések könyve utal: „Ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok” (Jel 3:20). Ebből megértjük, hogy Isten nélkül milyen magányos, korlátozott érzelmi reakciókkal rendelkezik az emberi természet. De ha Isten jelen lenne ott, ahol az érzelmeket önkéntelenül kiváltó mechanizmus működik, másként tekintenénk a világra, másféle szánalmat, szomorúságot és örömet éreznénk, amikor embertársainkkal találkozunk, más

érzelmeik kerítenének hatalmukba, amikor valaki egy harmadik személyről pletykál vagy gúnyolódik előttünk.

Mindez meg is fog valósulni, ha az isteni érdekek irányítanak, és szívünk érzelmi szinten is egyesül az Úr szívével. Ez számunkra szinte felfoghatatlan, mint a szél fújása: nem tudjuk, hogy honnan jön és hová megy, csak a hatását érzékeljük. A képességeknek eme isteni jelenlétől akkor fosztottuk meg magunkat, amikor saját magunk istenei akartunk lenni. Attól a naptól kezdődően, genetikai örökségünknek köszönhetően különböző hajlamok, félelmek, irigység, harag és önző öröm kerültek a birtokunkba, amelyek aztán a természetünk részévé váltak. Ezeket adjuk át az utódainknak, és ezek határozzák meg az ő személyiségüket is. Elszakadtunk Istentől, képtelenek vagyunk önzésmentes érzelmekre, tehát nem bízhatunk a saját érzelmeinkben. Ha viszont újjászületünk, és Krisztus Lelke meggyógyítja érzelmi világunkat (a szívünket), érzelmeink az egészséges cselekedetek mozgatórugóivá válhatnak.

Habár mindez örömet és boldogságot eredményez, néha megtörténik, hogy háborúhoz, házasságtöréshez, haraghoz, káros irigységhez, vagy (akár szóban, akár tettben) gyilkossághoz vezet. Nem irigység vagy gyűlölet áll a konfliktusok, háborúk és viharok hátterében?

Vajon nem az érzelmeink készítenek egymás iránti gonosz cselekedetekre? Az étvágyat talán nem az érzékeink irányítják? Vagy talán a kívánságok, amelyek bizonyos önző örömök vagy gyönyörök előjelei, nem vezetnek a lehető legfurcsább viselkedésekhez? Pál apostol mondja, hogy a szeretet, az öröm, a béke és a kívánságok megfékezése jelzi, hogy szívünkben Krisztus Lelke lakozik. Ezek talán nem érzelmek?

A szeretet valóban összetett érzés, mondhatnánk, hogy egy a memóriában rögzült érzelmi természetű építmény, tartós érzelmi állapot, de több ennél. A szeretet áldozatot, elemzést, gondolkodást, tervezést és megértést igényel, tehát az elme teljes működési szféráját igénybe ve-

zi. De érzelmek nélkül nem lenne hiteles, igazi. És ha az említett érzelmek a Szentlélek gyümölcsei, akkor nem egy átlagos emberi szív érzékenységeről, és nem egy újjá nem született (önző) szív állapotáról árulkodnak. Nem bízhatunk az érzelmeinkben, ha Isten nélkül működnek, viszont egy szeretetteljes élet mozgatórugói, ha szívünk megújult Isten jelenlétében. Isten a bensőnkben akar lakozni, ott, ahol az érzelmeinket kiváltó mechanizmus működik. Szeretne tevékeny részt vállalni érzelmeink elemzésében, ott, ahol a belső érzelmeink megszületnek. Jézus mondta: „Vak farizeus, tisztítsd meg előbb a pohár és tál belsejét, hogy a külsejük is tiszta legyen!” (Mt 23:26).

Spontán reakcióink az Úr jelenlétében a szeretet reakcióivá válnak. Aki nem szereti Istent és embertársát, csak képmutató módon tud jót cselekedni. Isten azt szeretné, hogy Ő és az Ő természete (a vele összhangban levő és tőle származó érzelem) ösztönözzön cselekedetekre, és nem a saját énünk. Csatlakozni szeretne az énünkhöz, az érzelmeinket kiváltó ingerekhez, hogy többé ne legyünk saját magunk istenei, hanem szívünket egyesítsük Ővele („vele vacsorálok, és ő énvelem” – Jel 3:20). Ez nem két eltérő entitás egymáshoz való csatlakozása, hanem két különálló univerzum egybeforrása: „Én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10:30); „Én ő bennük, és te én bennem” (Jn 17:23). Ezáltal szentelődnek meg az érzelmeink: „Krisztus ti köztetek van, a dicsőségnek ama reménysége” (Kol 1:27). A szív és az érzelmek megváltozása, amit Isten a lelki újjászületés által javasol számunkra, Jézus megismeréséből és tudatos elfogadásából fakad.

Ne hanyagoljuk el a gondolkodást és az ismeretet, mivel ezek létfontosságúak. Viszont ez a tanulmány a szívről és az érzelmekről szól. Isten szeretne elménkbe, gondolkodásunkba ültetni törvényét, de a szívünkbe és az érzelmeinkbe is. Tanulmányunk ez utóbbiról szól, anélkül, hogy alábecsülne vagy helyettesíteni próbálna a logikus gondolkodás szerepét. A szeretetre való eljutást taglalja, mivel „a törvény betöltése a szeretet” (Róm 13:10). De legyen bármilyen összetett is a szeretet, ha nem szívből fakad, és nem társul hozzá érzelem, nem lehet hiteles és igazi. ■

Gabriel Nan, pszichológus, Madrid

1. Rozin, P. (1999). Preadaptation and the puzzles and properties of pleasure. En D. Kahneman, E. Diener y N Schwarz (Eds.), *Well-being: The foundations of hedonic psychology*. (pp. 109-133). New York: Russell Sage Foundation.
2. Lazarus, R.S. (1991). *Emotion and adaptation*. New York: Oxford University Press.
3. Ohman, A. (1987). Psychophysiology of emotion: An evolutionary cognitive perspective. En T.K. Ackles, J.R. Jennings y M.G.H. Coles (Eds.), *Advances in Psychophysiology*, vol. 2., (79-127. o.). Toronto: JAI Press.

A BIBLIA KÖNYVEI

**OLVASOK ÉS
FELFEDEZEK**
ALINA
CHIRILEANU

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztálya
igazgatójának asszisztense

1. Melyik könyvet nevezhetjük a „Kihagyott dolgok könyvének”?

- A. Királyok könyve
- B. Krónikák könyve
- C. Sámuel könyve

2. Melyik könyv beszél először a királyokról?

- A. Királyok első könyve
- B. Sámuel első könyve
- C. Timóteushoz intézett elő levél

3. Mi a másik megnevezése Mózes első könyvének?

- A. Teremtés könyve
- B. Kivonulás könyve
- C. Az Izraeliták megszámlálásának könyve

4. Melyik az Igehirdető könyve?

- A. Példabeszédek könyve
- B. Zsoltárok könyve
- C. Prédikátor könyve

5. Melyik könyv tartalmazza Salamon bölcsességeit?

- A. Zsoltárok könyve
- B. Példabeszédek könyve
- C. Ézsaiás könyve

6. Melyik a Biblia leghosszabb könyve?

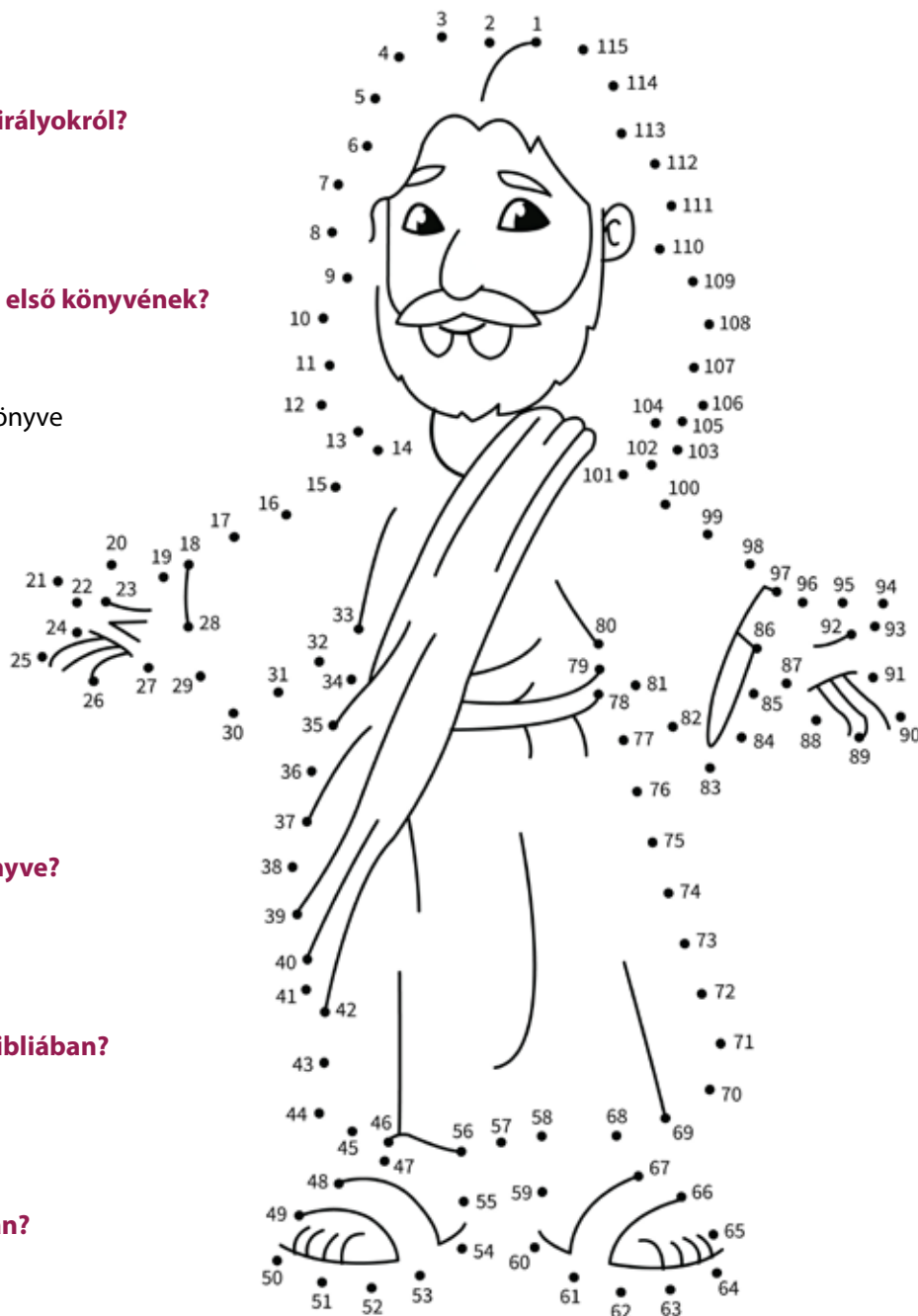
- A. Jelenések könyve
- B. Mózes első könyve
- C. Zsoltárok könyve

7. Melyik a legrövidebb könyv a Bibliában?

- A. Abdiás könyve
- B. Filemonhoz intézett levél
- C. János második levele

8. Hány könyv található a Bibliában?

- A. 65
- B. 68
- C. 66

Megoldás: 1-B; 2-B; 3-A; 4-C;
5-B; 6-C; 7-C; 8-C

Haza vágyom

Romániai Magyar Adventisták
III. Kongresszusa

2023. szeptember 8-9.
Marosvásárhelyi Sportcsarnok

Péntek este 19:30,
szombat délelőtt 9:30
és délután 15:30 órakor.

